Rıfat Ilgaz

BACAKSIZ

Sigara Kaçakçısı

Çınar Çocuk

Rıfat Ilgaz
BACAKSIZ • Sigara Kaçakçısı •

Rıfat Ilgaz

Bacaksız Sigara Kaçakçısı

Çınar Yayınları

Rıfat Ilgaz / Bütün Eserleri / Çocuk Romanı

Bacaksız Sigara Kaçakçısı

16. Baskı: İstanbul, Kasım 2007

Kapak Resmi: Altan Saraçoğulları
Resimleyen: Turgut Keskin

Baskı: Yenigüven Matbaacılık ve Mücellit Ltd.Şti.
Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok No: 208
Topkapı / İstanbul
Tel: (0212) 567 69 20

ISBN: 978-975-348-005-5

©Çınar Yayınları 1998
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Çınar Yayınları
Rıfat Ilgaz Kültür Merkezi
Çatalçeşme Sok. No: 50/4
Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 0212 528 71 40
Faks: 0212 528 71 43
www.cinaryayincilik.com.tr
www.rifatilgaz.net
www.hababamsinifi.com.tr
www.markopasa.org
cinar@cinaryayincilik.com.tr

Rıfat Ilgaz

BÜTÜN ESERLE

Bacaksız Sigara Kaçakçısı

ÇOCUK ROMANI

Sevgili Seda'ya
Sevgiyle
Arfat

Çınar

BİRİNCİ BÖLÜM

Fesleğen Sokağının öbür sokaklardan bir üstünlüğü var. O da bilmem hangi paşanın sokak başında yaptırdığı çeşme. Aradan yıllar geçmiş, çeşmenin ne taşları kalmış üstünde, ne önünde yalağı... Suyunu damla damla sızdıran bir musluğu kalmış. Onu da hurdacılar söküp götürünce, sular boşuna akmasın diye, hayır sahibinin biri gelmiş, bu deliğe bir çomağı çakıvermiş. Kuru bir çeşme kalmış, yol kıyısında yıllarca.

Gel zaman git zaman, bir seçim öncesi, sokağa arnavut kaldırımı döşeyen Belediye, yıllar-

dan sonra bu çomağı çıkarıp yerine ucuz bir musluk takmış. Çeşmeye su getirip, tıkanık boruları yenilemeyi de unutmamış. Eh üstüne de, giden taşların yerine sağlamca bir beton dökünce işte bu çeşmecik, yeniden çıkıvermiş ortaya.

Yalaksız çeşme olur mu, diyeceksiniz. Neden olmasın! Yalak, atları sulamak için gerekli değil miydi bir zamanlar? At nerde şimdi, beygir nerde? Sütçüler bile beygirle dolaşmıyorlar artık. Büyük kentlerde, taş arabalarına iş kalsaydı bizim Bacaksız'ın babası, bu Külüstürle Fesleğen Sokağı'na nasıl girerdi? Nasıl yerleşir kalırdı, karısı, oğluyla?

Otomobille kamyonun sırt sırta girdiği büyük kentlerde at mı barınır, at arabası mı kalırdı?

Eğer Fesleğen Sokağı'nın kaldırımlarında Bacaksız, Karadeniz kıyılarından gelip oynayabiliyorsa, buralarda çeşme yalağına gerek kalmadığındandır. Külüstür de bu çeşmede yıkanır, temizlenir, ama yalağa gene de gerek yoktur. Musluğa takılan onbeş yirmi metrelik hortum, her işi çözmeye yeterlidir.

«Gülteeen! Su mu taşıyorsun annene?»

Bacaksız görüyor ki Gülten su taşıyor eve. Bunun sorusu mu olur? Doğru, ay aydın, olan

biten ortada. Bacaksız soruyorsa, bir nedeni olmalı. Gülten'le arkadaşlık edecek, dostluğu pekiştirecektir. Geçen gün kamyonun altında saklı yatarken, Gülten'in kendisi için söylediklerini unutmamıştır, unutmayacaktır da. Azar azar, duvar örer gibi gelişen dostluklar, öyle kolay kolay yıkılıp gitmez ki.

Gülten gülerek yanıtladı Bacaksız'ın sorusunu:

«Görüyorsun su taşıyorum işte!»

«Üstün, başın su içinde kalmış!»

«Annem çamaşır yıkıyor da...»

«Bir kova da bana ver, ben de taşıyayım!»

«Başka kovamız yok ki...»

«Babamın bidonuyla taşısam?..»

«Oluuur... Ama benzin kokmaz mı babanın bidonu?»

«Kokaaar. Taşıdığım suyu siz içecek değilsiniz ki.»

«Öyle ama, annem ister mi, bilmem ki?»

Bacaksız, öyle aklına gelen bir şeyin arkasını bırakacaklardan değildi. Koşa koşa tuttu evin yolunu. Babasının uzun bir hortumu vardı, uzak yola çıkarken alırdı kamyona. Dolaptaydı bu lastik boru. Babası hortum derdi ona. Oysa hortum deyince, filin hortumu akla gelirdi.

Bacaksız koşa koşa eve gitti. Sokak kapısı aralıktı, yavaşça girdi içeri. Annesi arka pencerede kilim silkiyordu, gürültüden Bacaksız'ın duymadı geldiğini. Bacaksız yavaşça açtı dolabı. Lastik borunun kangalını koluna takıp çıktı sokağa. Gülten gelmeden önce musluğa takıp bekledi. Hortumun öbür ucunu uzattı da uzattı. Taa Gülten'lerin kapısına kadar. Bir iki metre daha olsa, kapıdan içeri de girebilirdi.

Gülten, evin kapısında dikilmiş, Bacaksıza bakıyordu.

«Ne yapıyorsun?» diye sordu, hiçbir şey anlamadan.

«Ne mi yapıyorum?» dedi Bacaksız böbürlenerek, «Hele şu kovayı getir de şuraya koy bakalım!»

Gülten kovasını hortumun ucuna yerleştirirken Bacaksız, çeşmeye koşmuş, musluğu açmıştı.

«Nasıl?» diye seslendi, «su geliyor mu?»

«Gelmiyor!» dedi Gülten.

«Hele biraz bekle! Geliyor mu şimdi?»

Gülten ellerini çırpıyordu:

«Geliyor, hem de öyle çok geliyor ki!»

«Doluyor mu kova?»

«Doluyor. Şimdiden yarı oldu!»

«Dolunca söyle de kapatayım!»

Bir süre bekledi Gülten. Tam ağzına kadar dolunca,

«Kes Bahri'ciğim!» dedi. «Doldu!»

Bahri'cik kesmişti suyu, ama daha uzun süre sular akmıştı borudan. Su kesilince kovasını

kaptığı gibi koştu Gülten.

Annesi onu kapıda karşılamıştı. Şaşkın şaşkın,

«Ne çabuk doldurdun kovayı?» dedi. «Nasıl oldu bu, anlayamadım!»

«Bacaksız...» dedi Gülten. «Şey Bahri diyecektim... Bahri var ya. Musluğa uzuun bir boru taktı. Benim için taktı. Bizim için. Sen kolay çamaşır yıkayasın diye.»

«Aman ne iyi çocukmuş bu Bahri!»

Annesi çıkmış kapının dışına, bakıyordu.

Gülten, boş kovasını borunun ucuna yerleştirmiş bekliyordu.

«Haydi aç!» dedi.

Musluk açılmış, hortumdan şarıl şarıl akan sular, hemencecik kovayı dolduruvermişti.

Gülten'in annesi sevinçten kendini tutamadı:

«Aman ne güzel!» dedi. «Aman ne akıllı çocuk bu Bahri! Hele dur, ben içerden kazanla tenekeleri getireyim!»

Gülten'in annesi, kapısının önüne tenekelerle kazanı çıkardığı sırada, çeşmenin önünde, komşuların kovaları, bidonları, tenekeleri, güğümleri birikiyordu.

Şimdi ne olacaktı? Önce Gülten'in annesi-

nin kapları mı dolmalıydı, yoksa çeşmenin önündekiler mi? Zordu bu işin içinden çıkmak. Gülşen Hanım, tenekelerden birini kaptığı gibi çeşme başına koştu.

«Komşular!» dedi. «Bakın, ben de sıraya giriyorum. İşte tenekem! Sıra bana gelince, ben tenekeyi koymayacağım da, şu boruyu takacağım musluğa, o kadar!»

Bacaksız, musluktan lastik borusunu çekip çıkarmış, onların konuşmalarını dinliyordu. Ah, ne zaman dolacaktı Gülten'in annesinin kapları!

Tam bu sırada arka sokaklardan geçen tabakçının sesini duymuştu. Satıcının elle ittiği arabasından gelen tabak şıngırtıları işitiliyordu. Araba ters yöne doğru gittiğinden, yavaş yavaş sesler uzaklaşıyordu. Musluktan çektiği hortumun ucunu, Gülten'in eline tutuşturduğu gibi, koştu. Üç sokak aşağıda yakalamıştı tabakçıyı.

«Tabakçıı!» diye seslendi arkasından. «Nereye gidiyorsun! Bütün teyzeler çeşmenin önünde toplandılar, seni bekliyorlar!»

«Sahi mi?» dedi tabakçı. Şaşkın şaşkın bakarak.

«Neden sahi olmasın! On beş gün sonra bayram değil mi?»

Bir bayram sözü duymuştu ya, kaç gün sonra olacağını bile bilmiyordu. Bacaksız'ın aklının ermediği bir şey varsa o da büyüklerin sık sık sözünü ettiği bu bayramlardı. Bahar Bayramı, Zafer Bayramı, Cumhuriyet Bayramı... Hele hele Çocuk Bayramına hiç aklı ermezdi. Çocuk Bayramının bir adı da 23 Nisandı. Bayram var diye ortalığı altüst ederler, gelgelelim Bacaksız'a bir sakızlı şeker bile vermezlerdi, al bunu çiğne de, sen de bayram yap diye.

«Demek beni bekliyorlar, öyle mi?» diye üsteledi tabakçı. Çok sevinmişti bu işe.

«Hem de sabahtan beri,» dedi Bacaksız.

Tabakçı arabasının burnunu hemen o yana çevirdi.

«Eğer hızlı bir alışveriş olursa, sana benden, açılır kapanır bir bardak! Annadın mı?» dedi.

«Yaşa tabakçı amca! Ben de senin için tabaklar, çanaklar diye bağırırım, bak gör!»

«Oldu! Sen bana kazandır, ben de altında kalmam, annadın mı?»

Bu büyükler ne biçim konuşuyorlardı! Babası her sözünün sonunda, «tamam mı» derdi, bu tabakçı da «annadın mı? Annadın mı?»

'Dur sen Tabakçı Amca'dedi içinden. 'Se-

ninle dalga geçeyim de gör!'

«Bak Tabakçı Amca, anladın mı?» dedi. «Ben açılır kapanır bardak istemiyorum, annadın mı. Sen bana bi tuzluk ver de, eğer bir gün yumurta yersem, annadın mı, işime yarasın!»

«Sanki sen, açılır kapanır bardağı hak etmiş gibi söylüyorsun, annadın mı. Hele bi satış başlasın, annadın mı. Daha önce, bi bağır bakalım, tabakçiii, diye, annadın mı?»

«Annadım Tabakçı Amca. Bak, çeşme göründü. Hele bi başla sen bağırmaya, annadın mı, arkadan da ben bağıracaaam!»

«Bak bunu iyi düşündün, annadın mı?»

Sesini yükselterek bağırmaya başladı:

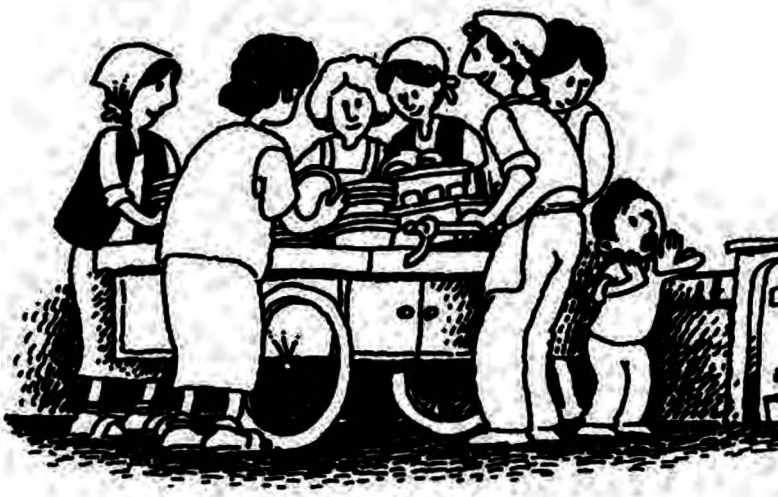
«Tabaklar, çanaklar, Paşabahçenin! Kırılmaz bardaklar, naylon çanaklar, çiçek gibi melaminler, bakalit kutular! Çiçek! Çiçek! Haydi gidiyor tabakçiii!..»

Arkasından da Bacaksız başlamıştı bağırmaya:

«Haydi tabakçiii! Ablalar, teyzeler, tabakçı geldi Fesleğen Sokağı'na! Çiçek bunlar, çiçek!.. Çiçek!..»

Sıra şimdi de tabakçıdaydı:

«Melaminler! Kristaller! Kırılır, kırılmaz bardaklar! Paşabahçenin çiçekleri! Çiçek

satıyorum, çiçek, çiçek!..»

Bacaksız, çeşmeden yana dönmüş, sesleniyordu kadınlara:

«Tabakçı geldi, tabakçiii!.. Bırakın bidonları, kovaları, tenekeleri de tabakçının çiçeklerine gelin! Tabaklar, çanaklar, tuzluklar, buzluklar, açılır kapanır bardaklar!.. Kutular, mutular!.. Haydi tabakçiii!.. Koşun arabamızı görün! Almasanız da bir bakın! Seyrine para yok, ablalar teyzeler!.. Tabakçiii!..»

Bacaksız, tabakçıya dönüp sordu:

«Nasıl?» dedi, «İyi bağırıyorum, verceeen diiil mi tuzluğu?»

«Dur bakalım, siftah etmedik daha. Hele bi alışveriş kızışsın!»

Tabakçının sesini duyan kadınlar, genç kız-

lar, ellerindeki kabı kacağı ayaklarının diplerine koyup, arabanın önüne koşuyorlardı. Kala kala bir Sümbül Teyze kalmıştı çeşmenin başında. Eğer elindeki güğüm musluğun altında duruverse, o da bırakıp çoktan katılacaktı kalabalığa.

«Sen güğümü bana bırak,» dedi Bacaksız. «Musluğun altında elimle tutarım ben!»

Bir araba dolusu tabak çanak gelecekti de Kek Ömer'in annesi Sümbül Teyze çeşme başında güğüm dolduracaktı, öyle mi? O da karışınca kalabalığa, kimsecikler kalmamıştı çeşme başında. Bacaksız hemen Gülten'in elindeki hortumu kapıtığı gibi geçirdi musluğa. Borudan giden suyla yarışırcasına koştu. Sular hortumun öbür ucundan şarıl şarıl kaldırımlara akarken yetişti. Borunun ucunu kazanın içine sarkıtıverdi.

«Gülten!» diye seslendi, «gel de bekle kazanı!»

Gülten'i koydunsa bul. Hangi kızdan, kadından aşağı kalırdı ki! Sokağa, bir araba dolusu tabak çanak gelecekti de Gülten kazık gibi kabın, kacağın başında dikilecekti, öyle mi? Kazanı, tencereyi çoktan unutmuştu. Tabakçı, dört yanını iki üç kez çemberleyen kadınları

pek az görmüş gibi, kapılara pencerelere doğru sesleniyordu durmadan:

«Haydi Paşabahçe'nin bu çiçekler! Kırılmaz bardaklar, melaminler, tabaklar, çanaklar!.. Haydi tabakçı geldi!.. Eskilerle de değişiyorum, parayla da satıyorum! Tabakçiii!..»

Bacaksız, tabakçının başına birikenleri gördükçe, dolmakta olan kazanı unutmuş, yavaştan yavaştan arabaya doğru sokulmuştu. Kadınlar, kızlar, evlere koşuyorlar, kocalarının, babalarının eski giysilerini, ayakkabılarını getiriyorlar, bunların değerlerini bilmediklerinden, yok pahasına tabaklarla, çanaklarla değiştiriyorlardı. Alışveriş Bacaksız'ın umduğundan da parlak gidiyordu. Bir ara kadınların eteklerinin arasından başını uzatarak;

«Tabakçı Amca, nasılmış,» dedi. «Doğru değil miymiş? Sakın tuzlukları satıp bitirme, birini de bana ayır!»

Sanki Hidayet Teyze'nin aklına getirmek için etmişti, bu tuzluk sözünü.

«Tuzluk da var mı sende?» diye sordu tabakçıya.

«Var, olmaz olur mu?» dedi. «Tuzluk da satmadıktan kelli, annadın mı, neden dolaştırıyoruz bu arabayı? Ver o elindeki ayakkabıyı,

annadın mı, sana şu iki tuzluğu birden vereyim!»

«Annen güzel mi senin?» dedi Hidayet Teyze. «Yanına şu iki tabağı da verirsen, eh belki...»

«Peki, annadın mı, benim annem çirkin de, senin annen mi güzel, annadın mı? İki tabak çok birini vereyim yeter. Al şu iki tuzluğu, şu kırılmaz tabağı da al. Gülegüle kullan, annadın mı?»

Bacaksız'ın içi gidiyordu, Hidayet Teyze olur, diyecek diye.

«Olmaz!» dedi Hidayet Teyze. «İki tabak isterim ben!»

«İki tabak çok, annadın mı. Karım duyarsa aptallığımı yüzüme vurur!»

«Duymaz,» dedi Hidayet Teyze, gülerek. «Biz şurda burda konuşmayız, sıkıdır ağzımız bizim!»

«Verdim gitti öyleyse!»

Bacaksız kendini tutamamıştı:

«Ne yaptın!» diye çıkıştı tabakçıya. «Neden verdin be!»

«Canım, pişmiş aşa su katma,» dedi tabakçı. «Sana da verecek bi şey buluruz elbet.»

Bacaksız tuzluk derdine düşmüştü ama, ka-

zan çoktan dolmuş taşmış, şakır şakır sular akıyordu sokağa. Kaldırım taşlarının arasından kıvrıla kıvrıla giden yılanlar gibi, bir iki koldan Gülten'lere doğru uzanıyordu. Kapının önünde yaya kaldırımı bulunmadığı için kolayca eşikten içeri atlamıştı. Kazanın durumu bir ara Bacaksız'ın aklından geçtiyse de geçen zamanın süresini hesaplayamamıştı. Dolması için daha çok zaman ister diye düşünmüştü. Onun aklı hep satılan tuzluktaydı. Şimdi ne almalıydı onun yerine?

«Tuzluğun yerine ne alayım? Yumurtalık mı alayım, yoksa açılır kapanır bardak mı?»

Sanki yumurtayı bulmuş da içine oturtacak bir yumurtalığı eksikti! Oysa Gülten'lerin evini sular basmıştı. Annesinin yıkayacağı çamaşırlar, tozun, toprağın, çamurun içinde yüzüyordu. Sıra oturma odasının kilimlerine gelmişti. Bunları düşünen kimdi? Gülten'in annesi bir kahve tepsisine yapışmıştı:

«Kaç kuruş bu?»

«Ne kuruşu Hanım!» dedi tabakçı. «Sen onun üstündeki şu çiçeklere bak! Kuruşla olur mu bu! Ver bi eski hırka da, al! Yok mu evde?»

Ne akıllı adamdı bu tabakçı! Nerden bili-

yordu, evde eski bir hırka olduğunu? Hem de Gülşen Hanım, kendi eliyle örmüştü bu hırkayı, iki yıl önce.

«Dur bakayım. olacak bir hırka...»

İşin doğrusu aranırsa onun gözü şu çay takımındaydı. Gülten'in babasının eski bir ceketi vardı. Pek de eski sayılmazdı. Bu ceketi verse alabilir miydi? Hele son kez gidip gözden geçirseydi evdekileri.

Evin yolunu tuttuğunda ilk gözüne çarpan, kapının önündeki kazanın taşması olmuştu. Gözlerini açıp bir daha baktı.

«Ne?» dedi. «Kazan dolmuş, taşıyor! Vay,

vay, vay!»

Hemen kazandan hortumu çıkarıp, tenekelerden birine uzattı. Akıp giden suları izleyerek eve girdi. Girer girmez de.

«Anneciğim,» diye bağırdı.

Ortalık batmıştı! Tenekenin önüne koyduğu giysiler su içinde kalmıştı. Sokağın tozu toprağı, sularla içeri dolmuş, ortalık bir bataklık olmuştu. İş bununla da kalmamıştı. Arkası kesilmediğinden, sular şurda burda birike birike odaya da dolmaya başlamıştı. Önce kilimden başladı işe. Ne varsa vıcık vıcıktı, çekip çıkardı dışarı.

Gülşen Hanım şaşkınlık içinde bohçaları sepetleri ordan oraya çekip sürüklüyor, suyun akışını durdurmayı hiç düşünmüyordu. Eve girerken hortumu tenekenin içine sallandırmıştı. Teneke kazan kadar geniş olmadığından hemen dolup taşmıştı bile. Taşların üzerine şarıl şarıl akan sular hiçbir engel dinlemeden dereler gibi akıyor, taaa Gülşen Hanım'ın yatak odasına kadar gidip odayı göl haline getiriyordu. Şaşkınlıktan, durmadan bağırıyordu:

«Nedir bu benim başıma gelenler! Kız Gülten, koş! Gel, topla oyuncaklarını!»

Gülten'in oyuncakları, onun küçük yemek

tabakları, tasları, tencereleri, kayıklar gibi biriken sularda yüzüyordu. Öyle şaşırmıştı ki Gülşen Hanım, koşup suyu kesmeyi akıl edemeden, şunu bunu kaçırmakla evinin sular altında kalmasını önleyeceğini sanıyordu.

«Kız Gülten koooş! Çabuk kız!»

Gülten hâlâ Bacaksızla birlikte tabakçının başındaydı. Beyaz kutudaydı aklı. Kutunun kıpkırmızı bir kapağı vardı. Buzdolabı içindi bu kutu. İçine belki de peynir gibi, yağ gibi şeyler koymak içindi. Oysa Gülten bu kutuya yağ koymayı, peynir koymayı hiç düşünmüyordu. İçine, gelinler gibi giydirdiği bebeğini yatırırdı, kırmızı kapağını da örterdi üzerine. Gelinbebek havasız kalır mı, kalmaz mı, kim düşünecekti bunu. Bir ara,

«Hişşşt Tabakçı Amca,» dedi Bacaksız. «Bana vereceğini ver de gideyim ben, kazan dolmuştur.»

«Ne kazanı?» dedi Tabakçı. «Senin kazanından bana ne!»

Öyle ya bu kadar alıcı vardı başında. Bacaksızı kim düşünürdü!

«Topladım, getirdim de, bu kadar teyzeyi...» diyecek oldu.

«Dur canım kızma hemen,» dedi tabakçı.

«Hele işim hafiflesin biraz, kalanlardan bir şey seçersin sen de.»

Kalanlardan ha! Şu Gülten'in bıraktığı kutu da kalır mıydı acaba? O zaman beklemeye değerdi. Gülten iyi kızdı, iyi arkadaştı. Bu kutu onun hakkıydı. Geçenlerde, Külüstürün altında saklanırken, ne demişti Gülten? 'Bahri' demişti, 'Bacaksız' dememişti öbür çocuklar gibi. Ne güzel de yakışıyordu ağzına. 'Bahri' haaa! He lâl olsun sana bütün beyaz kutular, kırmızı kapaklı kutular.

«Amcaaa!..»

Duymuyordu tabakçı.

«Amca beee!..»

«Gene ne var?»

«Amca, şu kutuyu bana...»

«Ne? Ne kutusu? Sen kutuluk adam mısın, Bacaksız!»

Tepesi atmıştı Bacaksız'ın. Bu kadar kadını kim toplamıştı bu arabanın başına? Kim yollamıştı bu arabayı çeşmenin yanına? Arabayı çeşme başına yollamasaydı, bu bardaklar, tabaklar, tuzluklar satılır mıydı? Bu kadınları buraya topladığı gibi dağıtmasını da bilirdi Bacaksız.

«Şimdi görürsün!.. Bak ben nasıl onları geldikleri yere gönderiyorum!»

Öfkeyle hortuma yapıştı, tenekenin içinden çekti çıkardı. Sürüye sürüye hortumun bir ucunu tabak arabasının başına kadar getirdi.

«Dağılın teyzeler!» dedi. «Hepinizi ıslatırım dağılmazsanız! Heeey, dağılın diyorum size!»

Hortumun ucunu iki parmağıyla hafiften sıkmıştı. Sular süzgeçli bahçe kovasından fışkırır gibi doğru kadınların üzerine. Çil yavrusu gibi dağılıyordu teyzeler, ablalar.

«Dur! Yapma! Söylerim annene!»

«Sen haaa! Benim tuzluğumu satarsın haaa!»

Doğrusu aranırsa tuzluğun satıldığına da kızmıyordu Bacaksız. Asıl, adam yerine konmadığına kızıyordu.

«Atlatırsın beni öyle mi? Dağılın arabanın başından!»

«Dur!» dedi tabakçı. «Ne istediydin sen! Kutu mu? Al!»

«Kapağını da isterim! Kırmızı kapağını da!»

«Al canım! Haydi güle güle kullan! Feda olsun sana bütün kutular! Haydi aslanım! Al voltanı da işimize bakalım!»

Bacaksız, kutuyu koltuğunun altına sıkıştırmıştı. Küt diye vermek olmazdı. Ya istemem deyip de eliyle itiverirse?

Sular hortumdan yere akıyor, ayağının dibinde gölcükler oluşuyordu. Koşa koşa gidip musluğu kapattı. Hortumu da musluktan çekti çıkardı. Gülten'in kazanı da dolmuştu, tenekesi de. Çeşme başındaki tenekeyi unutmuştu, annesinin sıra kapmak için koyduğu tenekeyi... Gülten bu tenekeyi sözde musluğun altına koymak için gelmişti çeşme başına, oysa amacı çok baş-

kaydı:

«Bahriii,» dedi gülümseyerek.

«Ne vaaar?»

«Bakiiim kutuna.»

«Al bak.»

Alır almaz, hemen kapağını açıp baktı. Tam Gelinbebeğin boyu kadardı. İçine yatırdı mı, ne başı dışarda kalırdı, ne ayakları.

«Ne güzel kutu,» dedi. «Kapağı da var.»

«Güzel ya. Güzel olmasa alır mıydım onu ben.»

«Boyu tam Gelinbebek kadar.»

«Gelinbebek mi dedin?»

«Gelin gibi entarisi var.»

«Kimin bebeği bu?»

«Benim bebeğim.»

«Senin bebeğin var, öyle mi?»

«Neden olmasın.»

«Benim yok.»

Güldü Gülten. Hem de çok anlamlı güldü.

«Deli,» dedi şakacıktan. «Erkek çocukların hiç bebeği olur mu?»

«Olmaz mı?»

«Olmaz ya.»

«Babaları çok zengin olursa da olmaz mı?»

«Olmaz.»

«Babası çarşıdan alamaz mı ona?»

«Deli. Sen de o salak oğlanlar gibi konuşmasana!»

«Ne salağı?»

«Çocuk da, bebek de çarşıdan alınır mı hiç.»

«Ya nerden alınır?»

Gülten gülüyordu.

«Leylekler getirir, bacadan atar.»

Bacaksız, kaşlarını çatmıştı.

«Ben sahici bebekleri sormuyorum ki sana. Yapma bebekleri soruyorum. Bu bebekleri, parası çok olan babalar, çocuklarına almazlar mı?»

İş karışmıştı..

«Peki,» dedi Gülten, «canlı bebekleri leylekler bacadan mı atar sanki?»

Küçümseyerek baktı Bacaksız:

«Öyle şey mi olur canım. Bizi aptal yerine koyuyorlar.»

«Hah!» dedi Gülten. «Şimdi oldu! Canlı bebekeleri anneler babalar yapar. Bizi kandırdıklarını sanıyorlar. Bir de oyuncak bebekler var, benim bu Gelinbebek de onlardan işte!»

«Biliyorum canım! Ben çok gördüm dük-

kânlarda onlardan!»

«Ama erkek çocuklar oynamaz bebeklerle.»

Tam o sırada çeşmenin arkasından onları dinleyen Paytak, söze karıştı:

«Evet,» dedi. «Erkek çocuklar, bebeklerle oynamazlar. Sinemaların önünde Kent satarlar, Malboro satarlar.»

Koynundan iki sigara çıkarmış gösteriyordu onlara. Suçlar gibi Bacaksızın yüzüne bakıyordu.

«Aptal!» dedi. «Nerdesin sabahtan beri? Yoksun ortalarda!»

«Ne vardı ki?»

«Daha ne olsun. Rasim Abi toplayıp götürdü bizi. Ben de bizim tayfayı topladım. İki sefer sigaraya çıktık. Nah paralar! Yediğim simitler, dondurmalar da caba!»

«Senin mi o paralar?» dedi Bacaksız.

«Ya kimin? Bütün kahveleri dolaştım, on sekiz sigara sattım. Kent, Malboro. Kent'ten beş altı lira kalıyor. Ama, sürümü olmuyor ki Kent'in. Anneme yumurta da aldım, bıraktım eve. Sen de gelir miydin?»

«Neden gelmeyeyim! Rasim Abi sigara verir mi ki bana?»

«Ben kefil olurum. Ama tek tek. Sattın mı parayı toka edeceksin. Ben Kent'ten beş altı lira kalır dedim ya, yarısı benim, yarısı da senin. Malboro'dan da iki buçuğu senin, iki buçuğu benim. Tamam mı?»

«Tamam.»

«Nedir o kutu? Ver onu Hapşırık Gülten'e de oynasın.»

«Hayır! Ona Hapşırık diyemezsin!»

«Hadi ordan Bacaksız! Neden diyemezmişim? Bal gibi diyorum işte! Hapşırık Gülten!»

«Bana Bacaksız diyebilirsin ama, ona Hapşırık demesen iyi edersin!»

«Hele bak şu Bacaksız'a, bir de posta koyuyor bana!»

«O benim arkadaşım!»

«Benim de arkadaşım, n'olmuş?»

«Benim daha çok arkadaşım!»

«Hayır! Benim daha çok arkadaşım!»

«Benim!»

«Sus! Seninle uğraşacak halim yok benim! İş yapılmaz senin gibi çocuklarla! Sen kızlarla evcilik oyna mahallede!»

Uzun süre küçümseyerek baktı, Bacaksız'ın yüzüne. Sonra, dişlerinin arasından çırt diye tükürdü.

«Bacaksız! Sen de!»

Bir kez daha tükürdü fiyakalıca.

Bacaksız, çok uğraşmıştı böyle tükürebilmek için, becerememişti. Ama öbür oğlan da dilinin ucunu kıvırarak parmaklarını ağzına sokmadan ıslık çalmasını beceremiyordu. Doğrusu aranırsa, mahallede kendisinden başka bu işi kıvıran da yoktu. Bacaksız bu tür ıslık çalmayı Cide'de, Kargacak Köyünde keçi güderken öğrenmişti. Bu ıslık tam yerinde çalınırsa, çok anlamı olurdu. İşte şimdi tam sırasıydı. Dilini kıvırdı, Paytak köşeyi dönerken, «Fiffttt!» diye duyulur duyulmaz bir ıslık çaldı. Bu, «Yürrü, taş arabası!» anlamına geliyordu. Duyurabilmiş miydi? Paytak duymasa da Gülten duymuştu ya.

«Varsın o sigara sattırmasın bana,» dedi. «Ben Rasim Abi'yi tanıyorum. Ondan alır sata-

rım. Hem bütün kâr da bana kalır.»

«Ya yakalanırsan?»

«Çocuğuz biz,» dedi Bacaksız. «Cezası yok. Daha olmazsa bize bir tokat atar, salıverirler.»

Çocuk olmak, Gülten gibi kızların yanında bir bakıma ayıp bir şeydi, ama yerine göre işe de yarıyordu, işte böyle zamanlarda.

«Bak Gülten,» dedi, «bu kutuyu sen al. Bebeğini yatır. Ben de Rasim Abi'yi aramaya gidiyorum. Annesine yumurta almış Paytak Yılmaz. Ben neden alamazmışım? Simit de alırım, dondurma da...»

İKİNCİ BÖLÜM

Gülşen Hanım, kapının önüne çıkmış kızına sesleniyordu!

«Kıız!.. Gülten! Nerdesin kız!..»

«Buradayım anne!»

«O Bacaksız var ya, o Bacaksız, batırmış evi! Koş, yardım et bana!»

Çeşmenin önündeki tenekeyi, annesi seslenmese anımsayacağı yoktu.

«Anneciğim, bıraktığın tenekeyi dolduruyorum ben! Daha yeni sıram geldi!»

Oysa tenekeyi daha yeni koymuştu musluğun altına.

Annesinin tepesi atmıştı öfkeden:

«Çabuk gel! Boyu devrilesi! O Bacaksızı başıma musallat ettin de... Tüm evi batırmış! Köşe bucak hep çamur içinde!»

Gülten, tenekeyi yarısına kadar doldurup aldı eline. Tümünü doldursa da, götüremezdi.

«Nerde o Bacaksız,» dedi annesi. «Asıl şimdi bol su isterim ben! Çamaşır derken, bir de evi yıkayıp temizleme işi çıktı başıma! Taksın hortumu da, doldursun boşalan tenekeleri!»

Bacaksız, lastik boruyu kangal yapıp toz ol-

muştu ortalıktan. Rasim Abi'yi aramaya gitmişti. Yabancısı değildi onun. Geçen gün polisler bastırınca bir çanta sigarasını kaçırmış, polisler gidince de geri getirmişti. Hem de içinden bir tekini bile almadan.

«Nerde o domuz Bacaksız! Söylesene kız!»

«Gitti anne.»

«Nereye cehennem oldu? Bize hortumu bıraksaydı giderken.»

«Babası çağırdı da.»

«Nedir o elindeki kutu?»

«Kutu işte.»

«Ne kutusu?»

«Şey kutusu... Gelinbebek...»

«Deli olma! Peynir kutusu o! Buzdolabımız yok diye, beni büsbütün salak mı sanıyorsun! Yağ da konur onun içine, pastırma, sucuk da... Nerden aldın onu?»

«Ben almadım ki... Bahri aldı.»

«Ne yapacakmış Bahri kutuyu! Ver onu da, içine oyalarımı koyayım. Kirleniyor ortalarda.»

Annesi, Kapalıçarşı'da turistlere giyim eşyası, yemeni, yazma satan bir dükkân için örgü, oya yapardı. Dediği gibi hep ortalarda dolaşırdı

yaptıkları, kimi zaman da yiter giderdi.

Annesi, kutuyu kızının erişemeyeceği yüksekçe bir yere koyduktan sonra,

«Şu kazandan kovayla azar azar su taşı da, evi dipten doruğa bir temizleyelim. Battı ortalık baksana,» dedi.

Kovadan vazgeçmiş, kızının eline büyük bir maşrapa vermişti. Gülten, bu maşrapayla kazandan su alıyor, aldığı suyu kovaya boşaltıyordu. Annesinin odayı yıkayıp temizlemesi için kovayı doldurup doldurup getirdi. Titiz kadındı Gülşen Hanım:

«Çeşmeden su taşı biraz da,» dedi. «Al kovayı, doğru çeşmenin başına. Hayır, şu tenekeyi

al koy musluğun altına. Dolunca da beni çağır. Bol su ister bu oda.»

İyi ama, Gültencik, beyaz kutuya Gelinbebeği bir kez olsun yatırmadan mı gidecekti çeşme başına. Bir denese, kutuya sığacak mıydı? Ölçmeden nasıl giderdi. Hem kutuyu Bahri kendisine vermişti. Annesi nasıl olurdu da elinden alırdı?

«Anneee!» diye seslendi.

«Gene ne var!»

«Anne, şu Gelinbebeği kutuya bir koyayım da öyle gideyim çeşme başına!»

«Hangi kutuya kız?»

«Bahri'nin bana verdiği kutuya!»

«Bebek kutuya girer miymiş! Nerde görülmüş bebeğin kutuya girdiği!»

«N'olur bir ölçeyim, kutu gene senin olsun!»

«Evde bir maşrapa su kalmadı. Doldur tenekeyi, çabuk! Ben seni kutuda mı büyüttüm bebekliğinde. Yürü çabuk!»

Tabakçı, işini bitirmiş, arabasını sürüyordu:

«Tabakçiii!»

Hemen her kadının elinde bir tabak, bir tencere, bir iki bardak vardı. Birbirlerine göste-

rip çene yarıştırıyorlardı. Çeşmenin başındaki tenekeleri, bidonları, kovaları çoktan unutmuşlardı.

Gülten, elindeki tenekeyi musluğun altına koymuş, dolmasını bekliyordu. Su, yarıya gelince, seslendi var gücüyle:

«Anneee! Doldu! Gel de al!»

Duyuramadığını sanarak koştu kapıya doğru.

Annesi kapıdan çıkarken, Gülten girmişti içeri. Aklına koymuştu bir kez, ölçecekti bebeğin boyunu. Neden almıştı bu kutuyu Bahri'den? İçine bebeğini yatırmadıktan sonra... Önce kutuyu mu indirmeliydi raftan, yoksa bebeği mi bulup getirmeliydi?»

«Kutuyu,» dedi. «Önce kutuyu.»

Rafın altına gitti. Elini kaldırdı, yetişemedi. Birkaç kez sıçradı, değmiyordu, parmaklarının ucu bile!

Bir çomak bulsa, bir değnek. Uzunca bir şey. Onunla dürtse. Düşürse. Tam düşerken de havada kapıverse. Uzunca bir şey? Ne olabilir? Annesinin hamur açarken kullandığı oklava, nasıl olurdu? Ama oklava nerdeydi? Nereye sokmuştu annesi?

«Hangi cehennemdesin oklava?» diye söy-

lendi.

Mutfağa koştu. Şuraya buraya baktı, yok! Teldolabın arkasına baktı, orda da yok. Oklava olmasa da olurdu. Başka ne vardı evde? Uzun, şöyle uzunca bir şey.

Tabureyi rafın altına getirse. Kendisi de üzerine çıksa. Ayağa kalkıp kolunu uzatsa. Peki ama ya düşerse?..

«Gülteeen!»

«Bu... Buyur anne!»

«Koş çabuk! Tenekeyi gene koy musluğun altına!»

«Peki anneciğim.»

Gülşen Hanım, dolu tenekeyi çeşmeden getirmiş, kazana boşaltmıştı. Mahalle bakkalından veresiye altı yumurtayla bir de ekmek almıştı. Temizlik günü olduğundan yemek pişirememişti.

Eh, ikişer yumurta yerler, doyarlardı. Kocası da gelir, kendi yumurtasını kendisi pişirirdi.

Kapıdan içeri girerken,

«Aman, koy şu tenekeyi çabuk!» dedi. «Bittim bugün! İki iş çıkardı başıma Bacaksız! Ah bir elime geçse!»

Elindeki yumurtaları nereye koymalıydı?

Şu beyaz kutu, tam yumurta kutusuydu. Kapağını da kapattı mı, ne kedi düşürürdü, ne sıçan. Ekmeğin kutusu ayrıydı.

«Hele şu pis Tekire de bakın! Aldı taze ekmeğin kokusunu. Pist! Çekil ayağımın altından!»

Kime söylüyorsun! Gözlerini kırpa kırpa, bir de bakıyor karşısına geçmiş de!

«Pissst!..»

Bu Tekir bilmiyor muydu 'pist' demenin, 'haydi defol git' demek olduğunu!

«Dur, ben sana öğretirim, öyle alay eder gibi göz kırpmasını.»

Kapının arkasındaki süpürge sopasını kaptığı gibi yürüdü üzerine.

«Mendebur Tekir seniii!..»

Bir iki kez salladıysa da tutturamadı. Tekir, Gülşen Hanım'dan çok daha çevikti. Eğer kapı açık olmasaydı, kadın onu belki kapının arkasına sıkıştırır, sırtının orta yerine iki tane indirebilirdi. Bir oh çekti. Kazasız belâsız atlatmıştı fırtınayı. İçinden,

'Bu sıkıntının üstüne bir iki gün uğramamalı bu eve,' dedi. 'Oldum bittim kızar bu kadın bana nedense. Tenceresinden etini mi aşırdım, kutusundan ekmeğini mi? Bir kez tabaktaki peynirini yürüttümse kıyamet kopmadı ya! Neyse bir iki gün evin kapısı açık bile olsa, girmemeli içeri! Kolay kolay da yatışmaz bu kadının öfkesi, bi kızdı mı.'

Ama Gülşen Hanım Tekir gibi düşünmüyordu hiç:

«Aldı ekmeğin kokusunu namussuz!» dedi. «Er geç gene gelip pençesiyle zorlayacak değil mi, kutunun kapağını! Ne hırsızdır bu Tekir! Ateşin üzerindeki tencerenin sıyırır kapağını da, içinden kocaman bir budu alır , götürür. İyisi mi şu süpürge sopası kapının arkasında hazır dursun da içeri girdi mi, belinin ortasına, küt!..»

Tam sopayı yerine yerleştiriyordu ki Gül-

ten bağırdı:

«Anneee! Doldurdum tenekeyi!»

«Gel!» dedi. «Gir içeri! Açlıktan canım çıktı. Elim, ayağım titriyor.»

«Peki anneciğim.»

Aaaa! Mahallenin bütün çocukları yokuştan aşağı iniyordu. Nerden geliyorlardı böyle üçer beşer, Bacaksız da aralarında...

«Aman beni görmesin,» dedi Gülten. «Görürse gelir, en azından annemden temiz bir azar işitir. Hep bu su taşımalar, onun lastik borusu yüzünden. Yarar yerine zarar verdi anneme doğrusu!»

«Kız gir içeri! Çabuk!»

«Peki anneciğim.»

Annesi çıkarken o giriyordu kapıdan.

«A! Aaa! Bu sopa da nerden geldi buraya?»

Yapıştı süpürge sopasına. Eğer bu sopayla düşüremezse kutuyu, başka hiçbir şeyle düşüremezdi. Oklava bile kısa kalırdı bu sopanın yanında. İki eliyle yapıştı sopaya. Ağır mı ağırdı. Kutuyu rafın kenarına şöyle dokunarak iter, tam düşerken de hemencecik sopayı atar, kutuyu, hooop havada yakalayıverirdi. Mahallede top oynarken nasıl yakalıyorsa...

Önce şu tabureyi çekmeliydi ayak altından. Sonra şu sopayı şöylecene tutup kaldırmalı, yavaşçana öne doğru itip, hooop!..

Bu da ne?..

Leylekler mi yumurtlamış bu kutunun içine? Bir iki üç... beş! Ay, ay, ay!.. Nedir bu yumurtalar! Sanki tavandan biri Gülten'in alnının ortasına nişanlamış da atıyor yumurtaları: Çat!.. Çat!.. Çat!.. Çat!.. Çat!.. Bu da son Çat!..

Saçı başı vıcık vıcık. Yumurtaların beyazı sarısına karışmış çenesinden akıyor.

«Ne oldu Gülten? Kim attı sana bu yumurtaları?»

Bacaksız da nerden çıktı, tam bu dakikada? Şaşkın şaşkın bakıyor kapıdan. Kapıdan tam altıncı yumurtanın düştüğü zaman girdiği için, hiçbir şey anlayamamıştı. Bir anladığı varsa, o da kırmızı kapaklı kutunu kapağının bir yerde, kutunun bir yerde oluşu. Peki bu kutu ne geziyor yerlerde?

«Gülten, nerden düştü bu yumurtalar, ha?»

Sanki Gülten, ne olup, ne bittiğini biliyormuş gibi Bacaksız da ona soruyor. İki elini yüzüne kapatmış ağlıyor Gülten:

«Anneciğim, anneciğim!..»

Ağlıyordu haaa! Ne yapması gerekirdi Bacaksızın şimdi. Su getirip yıkaması mı yüzünü gözünü? Yoksa üstünü, başını, ortalığı mı yıkamalıydı?

«Getireyim mi hemen hortumu?» diye sordu.

«Aman getirme, annem görmesin seni!»

Aralık duran kapı arkadan itilmiş, içeri elindeki dolu tenekeyle Gülten'in annesi girmişti. Kızını böyle yumurtaya bulanmış ekmek dilimi gibi görünce aklı başından gitmişti:

«Gülten, bu ne hal?»

«Anne! Anne! Anneciğim!.. Bir daha yapmam anneciğim!..»

Ne yapmıştı ki bu Gülten? Bu rafa nasıl uzanmıştı da düşürmüştü teker teker yumurtaları tepesine?

Kadıncağız, şaşkınlıktan yerdeki süpürge sopasına sarılmıştı. Niçin sarılmıştı sopaya, kendisi de bilmiyordu. Ama bu sopanın sırtına ineceğini sezinleyen Bacaksız, açık kapıdan fırlayınca, Gülşen Hanım da düşmüştü arkasına.

«Seni Bacaksız seniii!» diyordu. «Hep senin başının altından çıkıyor bütün bunlar! Bu sopayı senin başında paralamazsam, bana da Komser Aptinin kızı demesinler! Hep senin yüzünden! Uğursuz Bacaksız!»

Bacaksız durur mu oralarda! Bir solukta çeşmenin arkasını boylamış, gözden kaybolmuştu!

A! A! A! Rasim Abi değil miydi bu önden giden? Gökte ararken, yerde bulmuştu Bacaksız, Rasim Abisini.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

«Rasim Abi! Rasim Abi! Hey Rasim Abi! Durur musun biraz.»

Arkasına dönüp bakmıştı Rasim Şenpazar.

«Ne var lan Bacaksız? Ne zorun var gene?»

«Hele dur Rasim Abi! Soluk alayım, anlatacaaam!»

İki ayağım askerler gibi topuk topuğa getirdi. Rasim Şenpazar,

«Peki,» dedi. «Durdum.»

«Bak Rasim Abi.»

«Baktım.»

Hem de eğilmiş, gözlerini açmış. Bacaksıza bakıyordu:

«Söyle bakalım,» diye kulağını da çevirmişti.

«Sen bizim çocuklara sigara veriyormuşsun.»

«Bak hele şuna. Yani, hesap mı vereceğiz sana şimdi?»

«Ben hesap istemiyorum ki Rasim Abi.»

«Peki Bacaksız ne istiyorsun?»

«Sigara istiyorum, satmak için.»

Güldü adam.

«Çok erken başlamıyor musun bu işe?»

«Ben para saymasını biliyorum.»

«Nerden öğrendin para saymasını? Taş tutuyorsun demek?»

«Babamın parası yok mu sanıyorsun sen. Ben hep bizim bakkala giderim. Annem ekmek almaya beni yollar.»

«Söyle bakalım, beş beş daha ne eder?»

«Bunu bilmeyecek ne var, on eder.»

«Bir lirası gitti mi, kaç kalır?»

«Dokuz kalır.»

«Aferin! Bu kadar bildin mi çok bile!»

Eğildi uzun konçlu çorabın içinden bir Amerikan sigarası çıkardı.

«Al bunu,» dedi. «Bir elliliğe sat. Kırkbeş lirasını bana getir. Beş lirası senin, tamam mı?»

«Oldu Rasim Abi!»

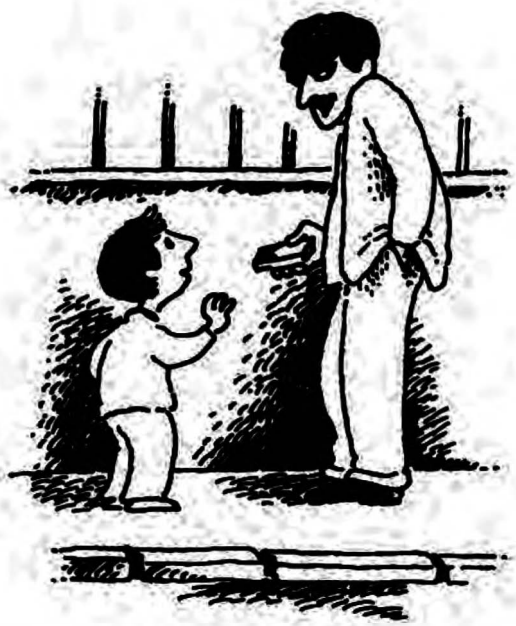
Kolundaki saate baktı Rasim Şenpazar,

«Bakalım kaç dakkada okutacaksın,» dedi. «Ben şuralardayım. Kırkbeş lirayı tosla, al bi tane daha, tamam mı?»

«Oldu Rasim Abi!»

Tam fırlamış gidiyordu ki, elini ağzına sokmadan fiyakalı bir ıslık çıkardı.

«Dur biraz Bacaksız,» dedi. «Küpe olsun kulağına beni hiç görmedin, bilmiyorsun. Sonra

karışmam, kulağına taktığım küpeyi, kulağınla birlikte koparır alırım. Hadi bas bakalım, toz ol!»

Sanki ikisi de birbirini görmemişlerdi. Ayrı ayrı yollara yönelip kayboldular.

Bacaksız, daha önce bu sigarayı satacağı yeri düşündüğü için, biliyordu nereye gideceğini. Yalnız bir eksiği vardı Bacaksızın; Rasim Abi ona bir sigara vermişti ama, ne sigarasıydı bu sigara, bilmiyordu. Çıkarıp sormalıydı birine. Öyle birine sormalıydı ki, kendisiyle alay etmemeliydi. Bu İstanbul çocuklarının alayların-

dan yılmıştı. Başladılar mı bırakmazlardı gerisini.

«Çeyrek adam bu,» derlerdi.

«Yarım porsiyon,» derlerdi.

«Bacaksız!»

«Bastıbacak!»

Bütün bunları derlerdi de derlerdi.

Bir de el şakası bölümü gelirdi, ad takmaların ardından. Çelme takıp düşürmeler mi ararsın, kulağa tüy sokmalar mı, saçından tutup çekmeler mi, sırtına kaşındırıcı gül tohumu atmalar mı! Ama hepsine dayanmak, katlanmak gerekirdi; büyüyene kadar.

«Amca şu ne sigarası, biliyor musun?» diye sordu, gizlice çıkardığı paketi uzatarak.

Çok yaşlı amcalar, amcaların en uslularıydı. Onlar ne el şakası yaparlardı, ne de dil şakası.

Bir karış çocuğu bile alırlardı karşılarına, adam yerine koyup konuşurlardı.

«Ver bakayım,» dedi. Gözleri iyi görmüyordu, aldı baktı.

«Bu yabancı sigarası evladım,» dedi. «Nerden buldun bunu bakayım?»

«Demek yabancı sigarası, öyle mi Amca?»

«Öyle görünüyor.»

«Peki amca. Demek 'Kent' değil bu.»

Adam birden öfkelenmişti.

«Bak Bacaksız'a,» dedi. «Kent olduğunu biliyor da, kalkmış, bir de bana soruyor!»

Ne biçim amcaydı bu ihtiyar. Kendisinin Bacaksız olduğunu bile biliyordu. «Yaşından utan!» deyip kaçmalıydı en iyisi.

'Yaşlıları da başka oluyor bu İstanbul'un,' diye düşündü. 'Hem kızıyorlar, hem de Bacaksız diyorlar. Ama gene de iyi adamlar, karşılarına alıp konuşuyorlar hiç olmazsa.'

Demek 'Kent' dedikleri sigara buydu haaa! Bir de ne vardı? Malboru! Mal... Mal boru... Bu Mal boru çok satılan bir sigaraydı, belki bu yüzden satıcılara az veriyorlardı. İyi ama bu Rasim Abi neden 'Kent' sigarasında on lira bırakmıyordu kendisine?

Sinemaya yakın kahvelerden birinin kapısını açtı. İlk denemesini yaptı:

«Kent var, Kent!»

Kimse başını kaldırıp bakmamıştı bile.

«Abiler!» diye sesini yükseltti, «Kent var! Kent!»

Masalardan birinde kâğıt oynayan abilerden biri oyundan başını kaldırmadan,

«Polisler topluyor! Tüy!» dedi.

Bir de ıslık çaldı alaylı alaylı...

Ne demekti bu? Polisler ne topluyordu? Kent sigarası mı topluyorlardı? Satanları mı? Toplarlarsa demek hiç görünmemek gerekirdi, buralarda. Böyle de kepazelik olur muydu hiç? Satıyorsa Rasim abiden aldığı sigarayı satıyordu. Bir yerden kaldırıp götürmemişti ya. Bunu satacak kırkbeş lirasını gene Rasim Abiye verip bir sigara daha alacaktı. Her sigarada beş lira, on sigarada elli lira! Suç bunun neresindeydi?

'Kim ne derse desin, kıyak iş bu' diye düşündü. Bu 'kıyak'sözüne de Rasim Abi'den öğ-

renmişti. Rasim Abi kıyak Abiydi. Birçok söz biliyordu, başkasından hiç duymadığı. 'Araklamak' diyordu, 'toz ol' diyordu, 'al voltam' diyordu. Nasıl konuşmaydı bunlar? Yoksa okulda mı öğretiyorlardı bunları? Hele dur bakayım, yemeğe ne diyordu? Ha?.. 'Kayıntı' gibi bir şey.

Şu karşıdan gelen düzgünce kılıklı adam Kent sigarası içebilirdi, yakışırdı ona doğrusu. Şapkası bile vardı başında.

«Kent var, Kent! Yeni geldi, Kent sigarası!»

Son sözü de kendisi uydurmuştu. Nerden geliyordu bu sigaralar? Dışardan. Ya gemilerle gelirdi, ya trenlerle. Kamyonlarla gelemez miydi? Şu uzuun arabalarla? Niye gelmesindi? Doldururlar içine, istif ederlerdi, sandık sandık.

«Kent var! Yeni geldi gemilerle! Kent sigarası geldi! Kent var, Kent!»

Bütün Fesleğen Sokağının çocukları Kent satıyorlardı ama, nerde satıyorlardı acaba? Paytaklar, Dobişler, Kek Ömerler, Seksek Aliler... Kek Ömer ne demişti ona? Ben si... si... sinemanın önünde satıyorum, demişti tekleye tekleye. Sinemanın önü de neresiydi?

Sinema bir tane değildi ki. Çok sinema vardı İstanbul'da. Kek Ömer, hangi sinemanın

önünde satıyordu sigarayı? Gidip bulsa onu, «Bak, ben de satıyorum, işte,» dese. Birine sordu:

«Amca sinema nerde? Biliyor musun?»

Adam yüzüne bile bakmadan sordu:

«Ne sineması?»

«Kent... Kent satıyor, bizim Kek... Kek...»

«Kent sineması mı?»

«Kent...»

«Doğru git! Caddeye çık! Karşıya geç! Köşedeki büyük sinema!»

Adam yürüyüp giderken arkasından:

'İşte amca dediğin böyle olur,' dedi Bacaksız. 'Aferin adama. İstanbul görmüş adam.'

'Demek bir de Kent sigarası satılan sinema var bu memlekette... Bir de Mal boru sineması vardır. Onu da öğrenirim.'

«Kent var abiler! Kent!»

«Kaç kuruş?»

Alacak değildi bu genç, soruyordu işte!

«Elli kuruş! Şey elli lira! Beş lirası benim!»

«Yani kırkbeş lira, öyle mi?»

«Yoook! Elli lira. Sen elli lira vereceksin. Kırkbeş lirası Rasim Abi'nin, beş lirası benim.»

«Canım sen de kazanmayıver! Al şu kırk-

beş lirayı da...»

«Olur mu kazanmamak. Bütün gün dolaşıyoruz.»

«Malboro olsaydı elli lira verirdim. Kent her yerde kırk lira!»

«Yok abi! Bana Rasim Abi elli liraya sat, dedi.»

«Kim bu Rasim Abi? Tekel Müdürü mü be!»

«Rasim Abi işte. Bizim sokağın abisi. Hiç müdür olur mu?»

«Sen o abiye de ki. Boşuna kaldırım teptiriyorsun bana, de. Kentler her yerde kırk, bilemedin kırkbeş lira. Ben dörtyüze bir karton aldım. De ki o namussuza, ayaklarıma karasu iniyor dolaşmaktan de! Elli liraya kimse almıyor bu mereti! Bacak kadar adamı sömürmesin köpoğlusu! Ama ben elli lira verip alacağım gene de. Başka sigara içemem! Nerde bulacağım, ucuz Kent satanları! Hadi bakalım al şu elli kâğıdı da, almam sonra haaa!..»

Bacaksız önce elli lirayı aldı, baktı eski mi, yeni mi diye. Pantalonunun cebinden çıkardığı Kent'i çıkarıp verdi.

«Hadi eyvallah bacaksız. Söyle o Rasim Abi'ye, akıntıya kürek çektirmesin sana.»

«Olur Abi, söylerim.»

Nerden biliyorlardı kendisine mahallede Bacaksız dendiğini? Babasının koyduğu ad kimsenin aklına gelmiyordu da, mahalle çocuklarının uydurduğu adı hemen herkes yüzüne karşı söyleyiveriyordu. Birkaç ay sonra okula gidince de mi böyle olacaktı? Ne var ki oralarda bir öğretmen, bir de müdür vardı. Çıkar karşısına,

«Bana Bacaksız, diyorlar,» diye dert yanardı onlara.

Onlar da şöyle bir dolaşırlar,

«Çocuklar!» diye kaşlarını çatıp, «Bu Bahri'ye bir daha Bacaksız demeyeceksiniz! Dediniz mi, sonra karışmam haaa!» diye çıkışırlardı.

Kim bir daha ona ağzını açar da 'Bacaksız' diyebilirdi. Bir okula başlasa!.. Şimdi yapılacak iş, Rasim Abi'yi bulup parasını vermek. Beş lirayı da ondan geri almak. Sonra bir tane daha Kent sigarası. Peki ama neden Mal boru almıyordu ondan? Mal boruyu daha büyüklerin mi satması gerekirdi?

Yokuş aşağı tutturmuştu yolu. Kuş gibi uçuyordu. Elli lira vardı cebinde. Böyle zamanlarda parayı hep cebine kor, eline alamazdı. Babası öyle derdi: «Para elde taşınmaz! Kimse bilmeyecek sende para olduğunu!»

Peki ama, bu elli liranın beş lirası kendisinin değil miydi? Kimse karışamazdı! İstediğini alabilirdi bu beş lirayla. Beş liraya ne verirlerdi ki? Bir simit... Oh! Nerden de aklına gelmişti. Bomboştu midesi. Sabahleyin bir çorba içmişti o kadar.

«Hey simitçi!»

«Söyle!»

«Bozuk paran var mı?»

«Beşyüz lira mı bozduracaksın?»

«Yok canım, elli lira.»

Simitçi çocuk alay eder gibi,

«Elli lira da para mı be!» dedi. «Ben de beşyüz lira bozduracaksın sandım.»

Parayı vermiş, sıcağından, gevreğinden bir simit seçmişti. Simidi çiğnerken,

«Beşyüz lira versem, bozabilir miydin?» diye sordu.

Çocuk, cebindeki bozuk paraları şıngırdatarak,

«Ver de bozayım,» dedi. «Bütün gün bunların hammalığını yapıyorum.»

«Demek beşyüz liralık simit satıyorsun, öyle mi?»

«Hadi ordan! Ne beşyüzü, ne bini! Günde üçyüz elli, dörtyüz simit satıyorum. Beş liradan ikibin lira giriyor cebime.»

«Yani ikibin lira giriyor cebine, öyle mi?»

«Giriyor ya!..»

«Benim girmiyor daha...»

Simitçi, küçümseyerek sordu:

«Sen ne satıyorsun ki?»

«Ben mi?» dedi Bacaksız. «Ben... Ben öyle senin gibi çocuklara simit satmıyorum.»

«Ne satıyorsun ya?»

«Mal... Mal boru... bo... ru!»

Simitçi, hiç önemsemiyordu kendisini.

«Demesini bile bilmiyorsun,» dedi. «Malboro diyeceksin. Ben geçen ay sigara satıyordum. Malboro, Kent, Palmal... Beni polisler tut-

tular, sigaralarımı aldılar, saçlarımı dibinden kestiler. Annem dedi ki, vaz geç bu pis işten, dedi. Simit sat bundan sonra, dedi.»

«Baban yok mu senin?»

«Yok, neden sordun?»

«Yani, sordum, var mı diye.»

«Hayırı dokunmadıktan sonra, olsa ne olur, olmasa ne olur. Nah şurda kahvede oturuyor. Annem kızdı, ayrıldı ondan. Hep kahvede oturuyor diye.»

«Annen ne iş yapıyor?»

«Fabrikada. Babamı mahkemeye verdi. Çocuklara bakmıyor diye. Mahkeme de ayırdı bizi.»

«İyi etmiş mahkeme.»

«İyi etti ya, iş bitti mi sanki?»

Çocuk, simit camekânını boynuna taktı. Bir iki adım Bahri'ye yürüdü.

«Annem mahkemeye verdi, kurtuldu,» dedi. «Ama ben...»

Bacaksıza bir daha baktı simitçi çocuk. Onu pek ufak bulmuştu. Dert yanacak yaşta görmemişti onu ama, gene de içini dökmek için,

«Ben kurtulamadım ondan,» dedi. «Aldığım paranın yarısını ona veriyorum.»

«Annen kızmıyor mu?»

«Kızmıyor, neden kızsın. Ben ona verdiğimi söylemiyorum ki... Hepsi bu kadar, diyorum. İnanıyor. Geri kalanı da ona veriyorum. Ne diyebilir.»

«Neden veriyorsun?»

«Kardeşim var. Onu bir kadına bırakıyoruz gündüzleri.»

«Benim kardeşim yok,» dedi Bacaksız.

«Olur birgün. Baban varsa kurtuluş yok. O zaman sen de benim gibi abi olursun. Hadi git sen yoluna. Ben burada dikileyim. Esnaf bu saatlerde acıkır. Simiiit!.. Sıcak sıcak!.. Yeni çıktı fırından! Gevrek simiiit.»

Bacaksız birden hızlandı.

'İyi ki simit satmıyorum,' dedi içinden. 'Bu simitleri taşımak zor iş doğrusu. Bu camekânla kaçması da zor polisten... Doğrusunu ararsan hepsi zor... Abi olmak, zorun da zoru...'

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Köşeyi dönüp de Rasim Abi'lerin sokağına gireceği sırada, önünden, arka arkaya üç arabanın ilerlediğini görünce biraz durakladı. Ortadaki araba, babasının arabası Külüstürdü. Arabayı babası kullanıyordu. Görmüş müydü kendisini? Görse iki uzun bir kısa korna çalar, «Buralarda ne dolaşıyorsun, hadi eve!» demek isterdi. Demek görmemişti. Uzun bir yoldan geliyordu. Arabanın arkası tüm tozdu. Belki de çeşme başına bırakacaktı kamyonu. Dönse miydi?

Simidinden bir kez daha ısırdı. Lokum gibi gidiyordu. Çok acıktı mı, ekmeğin kabuğunu da kemirse, tatlı gelirdi. Bu simidin tadı, kendi parasıyla alınmasından geliyordu daha çok. Kırkbeş lira duruyor muydu cebinde? Üstten yokladı. Bu para cebinde dururken eve nasıl giderdi? Sormaz mıydı babası?

Arkadan bir araba, bir araba daha...

«Hey Bacaksız! Nereye?»

Al sana Rasim Abi! Eliyle koymuş gibi karşısındaydı işte!

«Okuttun mu Kent'i?»

«Hıı, okuttum,» dedi Bacaksız Bahri, biraz da böbürlenerek.

«Kaçtan?»

«Kırkbeşten...»

«Demek öyle konuştuk seninle haaa? Beş lirasını sen alacaksın, kırkını bana vereceksin, değil mi?»

Öyle konuşmamışlardı. Demek, 'hı' dese on lira kalacaktı kendisine.

«Hayır,» dedi. «Öyle konuşmadık. Ben elli liradan satacaktım.»

«Sattın mı?»

«Sattım!»

«Aferin be!»

Bu aferin, sattığı için miydi, doğru söylediği için mi?»

«Peki,» dedi Rasim Abi. «Şimdi ne istiyorsun?»

«Kent istemem,» dedi Bacaksız, parayı uzatırken. «Kent yavaş gidiyor.»

«Ne istersin uyanık? Malboro mu?»

«Malboro.»

«Kent gitmiyor mu?»

«Kent zor gidiyor.»

«Yedi buçuk lira bıraksam sana kentlerden?»

«Yok. Sen Malboro ver, bana beş lira kalsın.»

«Al sana bir Malboro, bir Kent. Hadi çok konuşma. İkisini de sattın mı, kalır sana onikibuçuk lira para! Bas bakalım! Okutursan beni evde bulursun.»

Birini koynuna koydu, birini cebine. ayağında çorap olsa, çorabın içine kordu. Rasim Abi de öyle yapıyordu. Çok olunca. Çok olunca ceketinin astarına bile doldururdu. Ceketi de, sözde hava sıcakmış gibilerden, koltuğunun altına kıstırırdı.

«Malboro var! Kent var!»

Bu kahvede süzgeçli sigara içmezlerdi ya, boş geçmemek için girmişti. Çoğu işçiydi buraya gelenlerin. Çoluklu çocuklu, yaşlı başlı işçiler otururdu burada. En ucuz sigaralardan içerlerdi. Kimbilir, belki de bu süzgeçli sigaralardan bir şey anlamıyorlardı! Belki de birbirlerine gösteriş yapmak istemediklerinden. Babası da öyleydi. Günde üç paket birinci sigarası içerdi. Üç paket birinci içeceğine, bir paket süzgeçli içse olmazdı sanki!..

«Malboro var! Kent Var!»

Hep abiler içiyordu bu süzgeçlileri... İşe gitmezdi bu abilerin çoğu. Hem işe gitmezler, hem pahalı sigara içerlerdi. Nerden bulurlardı parayı?..

'Ben büyüsem hiç içmem,' diye düşündü. 'Bir Malboro içmek için on Malboro satmak gerek.'

«Kent var! Malboro var! Yok mu isteyen?»

«Var,» dedi kılıksız çocuğun biri.

Dur hele, nerden tanıyordu bu kara çocuğu? Sidikli Saime'nin arkadaşı olmasındı bu oğlan? Hem de o! Şopar Şaban'ın adamı Keriz Arif! Bak sen işe! Nasıl kurtulacaktı elinden bu kerizin?

«Kaça veriyorsun Kent'i?» diye yanaştı oğlan.

«Satılık malım yok,» dedi Bacaksız, yüz vermemek için.

«Duydum: Kent var, Malboro var, dedin. Söyle kaçtan veriyorsun? Çekinme!»

«Yok sigaram diyorum sana!»

«Aranım üstünü!»

«Yok diyorum, git işine!»

Arif, Bacaksız'ın önünü kesip, kolundan çekerek, üstünü yoklamak istedi.

«Kaç sigaran var, göster!» dedi.

«Göstermem!»

«Göstermezsen zorla alırım!»

«Vermem! Bağırırım!»

«Bağırınca polis gelir! Yakalar seni!»

«Sen sigaramı alırsan söylerim polise! Babama da söylerim. Babam şoför benim!»

«Bırak şimdi palavrayı da o Kent'i bana ver. Satınca parasını veririm sana!»

«Vermem!»

«Zorla alırım diyorum sana!»

İki elini birden yakaladı Bacaksız Bahri'nin.

«Eğer sigaralarıma elini sürersen, babama da söylerim seni, polise de. Rasim Abi'ye söylersem, kırar kemiklerini. Arif derim, Keriz Arif derim, aldı sigaralarımı derim!»

«Sakın haaa!.. Bilmiyordum onun tayfası olduğunu! Sus, ses etme hiç!»

İki elini de bırakmıştı.

«Bilmiyordum,» diye üsteledi, «Sakın benim için bir şey deme, bozuşuruz!»

Bırakıp gitmiyordu da...

Bacaksız, birden seğirtip gitmeyi düşündü. Eğer Keriz Arif, arkasına düşmek isterse bir parlayışta yetişirdi ona. Dostlukla ayrılsa daha iyi olurdu.

«Hadi,» dedi Bacaksız, «Gidiyorum ben. Rasim Abi'ye de hiçbir şey söylemem!»

«Dur biraz,» dedi Arif. «Ben de onun

tayfası olmak isterim. Onun iyi adam olduğunu söylerler, bizim Marsıklar. Sen söyle ona. O isterse biz de satarız onun sigaralarını. Hepimiz birden.»

«Peki, peki,» dedi Bacaksız, başından savmak için.

«Yooo. Sepetlemeye kalkma. Bozuşuruz sonra. Bak, sen şimdi önümden gideceksin... Yaramaz bir şey olursa, ben 'kık' derim geriden, anlarsın. Ben sivilleri tanırım. Hadi, sen şimdi bilardolu kahveye gir! Hiç korkma, fedayinim senin. Yürü!»

Belki kurtulurum diye, sopalarla top oynayan o kahveye yürüdü. Arif geriden yetişmişti. Kahvenin penceresinden içeri bakıyordu.

«Gir,» dedi. «Yükünü almış kahve. Sakar biri de yok içerde.»

Bacaksız, ister istemez girdi.

«Kent var! Malboro var!»

Artık Malboro'nun söylenişini öğrenmişti. Sonra, biraz yüreklilik de gelmişti Bahri'ye. Ne de olsa pencereden bakan bir adamı vardı. Yalnız sayılmazdı artık.

«Malboro var! Kent var! Yok mu isteyen! Yeni geldi bu mallar!»

«Nerden geldi?» diye sordu, boş

oturanlardan biri.

«Karadenizden!»

Başka da deniz bilmiyordu. Bu sigaraların gemilerle geldiğini söylemişlerdi ona.

«Karadenizden, öyle mi?» dedi adam. «Hani yalan da değil. Bu Karadenizliler daha olmazsa kendileri yaparlar bu sigaraları. Yaman adamlardır doğrusu!»

Kahveden çıkarken, kapıda,

«Satamadın, değil mi?» diye sordu Arif.

«Soran bile olmadı,» dedi Bacaksız.

«Ben sana bir şey diyeyim mi? Dolapdere'ye doğru yürü. Garajlara. Tamirciler para kırıyorlar, gözüm kör olsun!»

Ne kalmıştı Dolapdere'ye şurda? İki sokak yürüdü mü, karşına çıkıverirdi. Bir süre yürüdükten sonra,

«Şu garajın önünde dursana!» dedi Arif.

Bacaksız, garajın kapısından bağırdı içeriye doğru:

«Malboro var!..»

«Var mı? Getir!» dedi elleri yağlı bir usta. «Halit, oğlum! Gel, sok elini şu cebime de, bi elli kâğıt çıkar!»

Adam hiç pazarlık etmeden elli lirayı vermişti. İş vardı bu Malborolarda.

«Kent de var amca.»

«Onu babana götür de o içsin.»

«Babam içmez amca.»

«İçer, iyi sigaradır.»

«Sigarayı daha yeni bıraktı.»

Oysa babası günde üç paket Birinci içiyordu.

Garajdan çıkmıştı. Arif uzaktan olanı biteni izliyordu.

«Dur!» dedi. «Biraz da ben bağırayım. Kent var abiler! Tıkız tıkız Kentler! Yeni geldi abiler!»

«Kaç lira?» diye sordu biri.

«Kaç lira olacak,» dedi Arif, «Elli lira!»

«Kırk!»

«Elli!»

«Kırkbeş veririm!»

«Elli!» dedi Arif.

Kırkbeş liraya da satsalar, gene iki buçuk lira kalırdı Bacaksıza. Ama o hiç sesini çıkarmıyor, pazarlığın sonunu bekliyordu.

«Elli lira vermem!» diye diretti adam.

«Elli!» diye yineledi Arif.

Bacaksız, nerdeyse «Kırkyedi buçuk,» diyecekti ki, biri geldi karşıdan.

«Sen gelsene buraya!» dedi.

«Ben mi?» dedi Arif. «Ne yapacaksın beni!»

»Yürü karakola! Polisim ben!»

Arif, ne düşündüyse düşündü, birden parlayıp kaçtı. Yokuş aşağı öyle koşuyordu ki...

«Ne var ki, ardından giden de ondan aşağı kalmıyordu. Arif, tam yakalanacağı sırada, birden kovalayanın önüne oturuverdi. Polis olduğunu söyleyen adam, hızını alamadığı için önüne oturuveren Arif'in üstünden bir perende atarak boylu boyunca uzanıvermişti yere. Keriz Arif, hemen toparlanıp sağındaki sokağa dalmıştı bile.

Bacaksız, kendinin de kovalanacağını düşünerek mahallenin yolunu tutmuştu. Dolapdere'de dolaşmak çok zararlı olurdu kendisi için. Arif yakalansa bile kimse onu suçlayamazdı.

Üzerinde sigara yoktu çünkü. Ama kendisi öyle değildi. Kent'le yakalandı mı, alır götürürlerdi. Nereye? Belki de cezaevine. En iyisi kaçmak.

Arkasına bakmadan koşuyordu Bacaksız. Önce sağında uzanıp giden bir sokağa girdi. Sokağın sonuna kadar koştu, koştu. Sokak yeniden sola kıvrılmıştı. Bir süre de o sokakta koştu. Kaçmak güzeldi ya, nereye kaçıyordu? Koştukça daha da uzaklaşıyordu mahallesinden. Hiç gelmediği, görmediği sokaklardan geçiyordu. Bir ara korka korka arkasına dönüp bakacak oldu. Birinin kendinden yana koştuğunu anlayınca vazgeçip daha da hızlandı, gene de gerisinde ayak seslerini duyuyordu. Yorulmuştu. Biraz yavaşlasa olmaz mıydı? Yavaşlar yavaşlamaz ayak sesleri de yaklaşıyordu. Soluk soluğaydı. Ağzı açılmış, dili dışarı sarkmıştı. Biraz daha koşsa boylu boyuna uzanacaktı.

«Hey Bacaksız! Yavaş ol be!»

Kimdi gerilerden bu seslenen?»

«Korkma benim, ben!.. Dur biraz!»

Kimsin sen, diye soramazdı ki, koşuyordu ister istemez. Yolun sonundaki kalabalığın içine bir dalabilse....

«Hey Bacaksız! Dur hele! Ben Arif'im, Arif!»

Oh be! Durmuştu hemen. Durmasıyla da oracığa yıkılması bir olmuştu. Arif'in de yorgunlukta ondan aşağı kalır yanı yoktu. Başucunda durmuş, Bacaksız'a bakıyordu. Göğsü körük gibi kalkıp iniyordu. Çatlıyacaktı yorgunluktan, taylar gibi...

Bacaksız, kendine gelince,

«Anlayamadım,» dedi. «Sen polisten neden kaçıyordun? Sende sigara yoktu ki?»

«Yazık,» dedi Keriz Arif. «Anlayamadın demek!»

«Anlayamadım!»

«Polis seni bıraksın, senden işkillenmesin diye kaçtım ben. Senin için kaçtım.»

«Ya yakalasaydı?»

«Ne çıkardı yakalasa?»

«Sigara bulamayınca üstünde...»

«Çocuksun be!» dedi Arif. «Daha iyi ya işte. Sigara yoksa salıverirdi yakamı.»

«Canım, sigara yok da neden kaçıyorsun, demez mi?»

«Desin. Polis olduğunu anladım da, korkumdan kaçıyordum, derim.»

Bacaksız, düşünmeye başlamıştı. Demek bu Arif, kendisini polisten kurtarmak için kaçmıştı. Demek iyi çocuktu bu Arif. Üstü başı kirliydi ama, gene de yürekli kişiydi, arkadaştı. Rasim Abi'ye böyle anlatmalıydı. Hem de anlatacaktı. Ama Rasim Abi nerelerdeydi? Mahalleden çok uzaklarda kalmışlardı.

«Hadi bizim Fesleğen Sokağı'na gidelim,» dedi Bacaksız. «Nerdeyse akşam oluyor.»

«Gidelim. Hem gidelim, hem de giderken şu sendeki Kent'i satalım!»

«Ya polis gene görürse bizi?»

«Görsün. Gene beni kovalar. Sen hiç bağırmazsın, ben bağırırım. Sigara sende durur. Polis isterse yakalasın beni.»

«Ya saçını keserse?»

«Kessin. Annem pazarda küfecilik et de bir traş ol, dediydi bana.»

«Küfecilik mi? Nasıl iş bu?»

«Şaban'ın küfesini alırım ara sıra, arkama vurur, Beşiktaş pazarına inerim.»

«Ne yaparsın orda küfeyle?»

«Bayanların pırasalarını, ıspanaklarını taşıflahımı keser bu hanımlar. Beş kat merdi-

ven çıkarım küfeyle, on lira. Hiç acımazlar adama. Bu sigara temiz iş. Günde yirmi paket okuttun mu, temiz yüz kâğıdı var.»

«Polis de var işin içinde ama...»

«Eeee, uyanık olacaksın.»

«Sigaralar bende durur da sen bağırırsan?..»

«Sen çok ufaksın diye kimse işkillenmez senden.»

«Hep böyle yapalım.»

«Yapalım. Sen söyle Rasim Abi'ye.»

«Söylemesek de, böyle kendi aramızda...»

«Söylemesek işimizi büyütemeyiz. Sana hep iki paket sigara verir. Sattık mı, ara ki bulasın Rasim Abiyi! Hele geçsin birkaç gün. Ortak çalışalım ne dersin?»

«Çalışalım.»

«Bir deneyelim istersen.»

«Deneyelim.»

«Sen geriden gel.»

«Tamam.»

«Kent var abiler!.. Amerikan Kent!.. Olmaz! Daha geriden gel. Ben cızlamı çektim mi düşme peşime sakın! Çeşme başında beni beklersin! Kent var, Kent!»

«Kaç lira Kent?»

Bunu, fiyatını öğrenmek için soruyor, diye düşündü Arif. İş yoktu bu adamda. Belliydi işte.

«Abi git işine! Alıcı değilsin sen.»

«Hırbo, neremden bildin alıcı olmadığımı?»

«Sen sigara tiryakisi bile değilsin.»

«Şart mı ulan tiryaki olmak! İşime gelirse alır, üç kuruş da ben korum üstüne, satarım! Veriyor musun otuzdan?»

«Yok olmaz abi. Elli lira!»

«Hadi uğurlar olsun! Öyle salata satar gibi, yol ortasında bağırma bir daha! Piyastos olursan kıvırcık saçlarını düzeltiverirler, hayırlarına, aynasız abiler!»

Doğru söylüyordu. Yoldan geçenlerin kulağına söyler gibi konuşmalıydı.

«Kent var abi! Kent!»

Şu gelen diskotek malı bir abla! Çantasında Kent taşıyanlardan...

«Abla, Kent var!»

O kim, Kent içmek kim! Hadi ordan çikletçi, sen de! Ne çikleti, damla sakızı çiğnersin sen! Bakkala, veresiye ekmek almaya giderken. Köşe başında da durur, ortaokullu Yılmaz'a fiyaka için sakızını şişirir patlatırsın!

«Kent var abi!»

Bu da, olsa olsa minibüs şoförü. Cennet mahallesi kızlarını aynadan dikizleyenlerden.

«Kent!»

«Kent'ine tüküreyim senin! Samsun'un, Maltepe'nin suyu mu çıktı memlekette?»

«Kent var, Kent!»

«Nerde Kent içen gösteriş budalası varsa, köküne kibrit suyu!»

«Abi benim ne suçum var?»

«Kim var şu memlekette suçsuz! Satma be! Satan satana! Hiçbir şey satamayan da çalım satıyor sokaklarda!»

«Kent var, vereyim mi?»

«Ablana götür de içsin!»

«Ne karıştırıyorsun ablamı?»

«Bırak şimdi, karıştıran karıştırmış. Keriz!»

Al sana bir tanıdık! Nerden tanıyor ablasını bu abi acaba? Bu kadar tanışıklık bu işlerde hayır getirmez.

«Kent!»

«Uzun lafın kısası otuzbeşten verir misin?»

«Haydi kırkbeş olsun! Çıkar parayı?»

«Al sana elli lira. Sigarayla birlikte bir de

beşlik toka ettin mi, tamamdır. Sabahtan beri başım döndü sigarasızlıktan.»

Geriye döndü. Bacaksız Bahri uzaklarda kalmıştı. Elini kaldırıp çağırdı. Gelince de,

«Ver sigarayı,» dedi. «Bir de beşlik ver!»

Hiç düşünmeden, söylediklerini yerine getirdi Bacaksız.

Genci uzattığı elli liraya elini bile sürmeden,

«Al şu elli lirayı,» dedi Arif. «Koy cebine.»

Artık yan yana gidebilirlerdi. Onları birbirinden uzaklaştıran o korkulu paketten kurtulmuşlardı.

Bacaksız Bahri,

«Bundan hiçbir şey anlayamadım ben,» dedi. «Ne kazandık biz?»

«Sen onikibuçuk lira kazandın, hepsi bu kadar.»

«Hani ortaktık biz? Sana ne kaldı?»

«Asıl bundan sonra ortak olacağız. Birbirimizin arkadaşlığını kazandık! Hadi şimdi doğru Rasim Abiye!»

«Sen de mi geleceksin?»

«Ben gelmeyeceğim sen gidip konuşacaksın. Diyeceksin ki, Rasim Abi, diyeceksin.

Kent gitmiyor, diyeceksin. Kent'i otuz liradan verirsen yarın on tane ver; Malboro'yu da kırktan alırım, diyeceksin. Tamam mı? Götür bugünden yatır borcunu. Bugün geçti, yarın ne verirse alırsın. Birlikte satarız. Malboro sağlam on lira bırakır bize. Kent de o kadar. Ben önden gider, satış yaparım. Sen de geriden gelir malı teslim edersin.Tamam mı! Ne kazanırsak yarı yarıya. Hadi bakalım, yarın sabah çeşmenin orda bekliyorum seni. Rasim Abi'ye de ki, Arif bana çok kolaylık gösterdi, de. Yok yok, daha söyleme, erken. Hadi bakalım, şimdi gazla!»

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bacaksız, Rasim Abi'nin sokağına daldığı zaman, hava kararıyordu. Belediye lambaları yanmıştı. Ne vardı bu sokakta? Kapılar aralıktı. Kızlar, kadınlar, camlardan sarkmıştı. Zeynep'le Kerem de bir kapının önünde dikilmiş duruyorlardı. Sokuldu onlara. Daha bir şey sormadan, Kerem,

«Hani Rasim var ya,» dedi. «Rasim Abi diyorsun ona sen...»

«Eee?» dedi kuşkuyla, Bacaksız.

«Rasim'in evini bastılar. Bir araba dolusu sigarasını kaldırdılar.»

«Eeee? Sonra?»

«Sonrası, hepsini alıp götürdüler işte! Bak mahallede çocuk var mı hiç. Hepsini toplayıp götürdüler.»

Çocukların neden götürüldüğünü sezmişti Bacaksız. Gene de sordu:

«Ne yapmış bu çacuklar?»

«Bilmiyor musun?»

«Nerden bileyim!»

Zeynep, gözlerinin içine bakarak sordu:

«Sahi bilmiyor musun?»

Zeynep sorunca iş değişirdi. Sonra bilme-

mek de işine gelmezdi.

«Şey...» dedi. «Bilmez olur muyum. Sigara... Sigara sattılar çocuklar.»

Zeynep, kaşlarını çatmıştı nedense,

«Sen gördün mü satarken?»

«Ben görmedim ama, duydum.»

«Hep öyle dersin sen. Görmeden, görmüş gibi anlatırsın. Köprüyü de öyle anlattın bize. Görmedinse sus bari!»

«Görmedim satarken. Ama duydum kendilerinden.»

«Gene de sus sen. Seni de götürürler sonra. Hep götürdüler çocukları.»

«Canım, ben sana böyle diyorum. Polislere bir şey söylemem ki.»

«Bana da söyleme.»

Kerem,

«Neden söylemeyecekmiş! Söyleyecek işte! Yalan söylemek olur mu?»

«Sus sen!» dedi Zeynep. «Görmemiş. Bilmiyor işte!» Sonra Bahri'ye döndü: «Hadi evlerimize gidelim. Hava kararadı. Ararlar bizi.»

Kerem gitmek istemiyordu.

«Hele dur,» dedi. «Babam gelmemiştir daha.»

«Peki,» dedi Zeynep. «Ben gidiyorum.

Haydi Bahri, yürü!»

Bahri'yle yan yana yürüyorlardı. Köşe başında ayrılacaklardı ki, Zeynep yavaştan sordu:

«Doğru söyle!» dedi. «Bütün çocuklar sigara satmışlar. Sen de sattın mı?»

Bacaksız ne desindi? Bütün çocuklar eğer sattıysa, o bütün çocuklardan aşağı mı kalacaktı? Onlardan bir üstünlüğü de vardı: Onlar yakalanmışlar, kendisi yakalanmamıştı.

«Sattım,» dedi. «Hem de üç tane.»

«Doğru söyle! Sakın Boğaz Köprüsü gibi olmasın?»

«Sattım. Birinin parasını verdim Rasim Abiye. Nah, ikisinin parası da cebimde.»

Yüz liraya yakın parayı cebinden çıkarmış gösteriyordu.

«İnandım,» dedi Zeynep. «Peki şimdi ne yapacaksın? Sonra bu paralar?..»

«Şimdi... Şimdi bu paraları saklayacağım. Sonra veririm Rasim Abiye.»

«Güzel. Ver ona parasını. Harcaman hiç doğru olmaz. İyi ama baban görürse bu paraları? Ne dersin babana?»

«Babamdan saklarım. Ama annem görürse, söylerim doğrusunu!»

«İstersen babana da doğrusunu söyle.»

«Söylemem. Öldürür beni.»

«Söylesen iyi edersin. Hadi, ben gidiyorum. Yakalanmaman çok iyi ama gene sen bilirsin. Ben hiç kimseye bir şey söylemem. Anneme de, babama da.»

«Bak,» dedi Bahri, «Görüyorsun ya, sen de annene, babana, sokakta ne duyuyorsan, hepsini söylemiyorsun. Kimisini saklıyorsun!»

«Doğru. Söylemiyorum.»

«Onlar bize her yaptıklarını söylüyorlar mı?»

«Söylemiyorlar.»

«Biz de söylemeyiz,» dedi Bacaksız.

«Sen bilirsin. İstersen sen de söyleme.»

«Söylemem.»

«Sakın şeye de söyleme. O Hapşırık kıza.»

«Ama o arkadaşım. Sen de arkadaşımsın.»

«İnsanın çok çok arkadaşı olmaz ki.»

«Olursa daha iyi olmaz mı?»

«Oluuur. Neden iyi olmasın... Ama insanların nedense çok çok arkadaşı olmuyor. İnsanın çok çok arkadaşı olunca, o arkadaşlar birbirini sevmiyor. Düşman bile oluyorlar. Neyse. Hadi ben gidiyorum.»

Zeynep'ten ayrılmak istemiyordu Bacaksız. Erkek gibi bir kızdı şu Zeynep. Kerem neden böyle değildi? Ama Kerem de iyi çocuktu. Belki onu ilerde daha çok severdi. Herkes hep birden sevilmiyordu ki. İnsanlar, birbirlerine olaylar geçtikçe yaklaşıyordu. Aaaa! Kimdi o çeşme başındaki? Gülten mi?

«Sen hâlâ su mu dolduruyorsun?» dedi Bacaksız.

Gülüyordu Gülten.

«Evi batırdın da gittin,» dedi Gülten. «Annem bir türlü temizleyemedi.»

«Ben mi batırmışım?»

«Sen ya.»

«Ben hortumla tenekelerinizi, kazanlarınızı doldurmadım mı?»

«Doldurduuun.»

«Eeee?»

«Doldurdun da taşırdın bile. Taşan sular

hep annemin evde nesi var nesi yok ıslattı. Taşıya taşıya bir hal olduk. Peki sen nerden geliyorsun bu saatte?»

Uzun uzun anlatmaktansa, elini cebine daldırdı. Bütün paraları çıkardı.

«Aman ne kadar çok para. Babanın parası mı bunlar?»

«Ne babası be. Babamın cebinde bu kadar para ne gezer. Parası olsa Külüstürüne yağla benzin alır. Benim param bunlar. Ben kazandım.»

«Yoksa sen de Paytaklar, Dobişler, Seksek Aliler, Lüfer Temeller gibi sigara mı sattın?»

«Ama ben onlar gibi polise yakalanmadım ki.»

Tam paraları cebine sokarken, arkasından iri bir el uzandı. Geriye dönüp bakması hiç gerekmezdi. Kamyon süren ellerdi bunlar. Babasının, tuttuğunu koparan güçlü elleriydi.

«Ne parası bunlar? Nerden buldun?»

«Bulmadım! Benim değil!..»

«Başkasının parası ne geziyor sende?»

«Verecektim. Evde yoktu...»

«Sakın... Sakın sen de... Haaa?»

Gözleri Gülten'e kaymıştı. Onun yanında açılması yersizdi:

«Yürü eve!» dedi.

Paraları hâlâ elinde tutuyor, cebine koymuyordu Bacaksız.

«Yürü! Daha duruyor! Bacaksız seniii!..»

Doğru muydu koskoca bir babanın, çocuklara uyarak, kendisine 'bacaksız' diye çıkışması. Babasının bu azarına katlanırdı ama, Gülten'in yanında da olur muydu bu!

«Peki, peki,» dedi, «Gidiyorum.»

Havayı biraz yumuşatmak için babasından saklı, yüzünün bir yarısıyla şöyle bir gülümsedi Gülten'e.

'Durma üzerinde Gülten'ciğim' demek istiyordu. 'Bütün bunlar, kuru gürültü. Aldırdığım yok. Görüyorsun işte!'

Ama babası, öfkesini yenememişti. Bacak-

sız'ı ensesinden yakaladığı gibi, birden ayaklarını yerden kesivermişti.

«Yürü pis kaçakçı! Sen kim, sigara satmak kim! Seni şimdi karakola teslim edeyim de gör! Vursunlar kelepçeyi de atsınlar seni hapislere!»

Evin kapısına kadar ayakları yere değmemişti Bahri'nin. Karakoldan söz etmişti ama, babası gene de ensesinden yakalayıp eve getirmişti onu işte.

«Bak Pakize! Ne haltlar karıştırmış bu Bacaksız!»

«Ne yapmış gene?»

«Daha ne yapsın! Kaçakçılık yapmış!»

«Ne kaçakçılığıymış bu?»

«Ne kaçakçılığı olacak, sigara kaçakçılığı!»

Bacaksız'ın annesi, tenceredeki çorbayı karıştırmayı unutmuştu bir süre. Çorba taşıyordu. Kaşığı alıp başlamıştı karıştırmaya.

«Ben de sandım ki, gümrükten mal kaçırmış...»

«Bugün sigara kaçırır, yarın araba kaçırır! Bir başladı mı, hayrını gör artık!» Sonra Bacaksızın üstüne yürüdü. «Bir daha yapacak mısın doğru söyle!»

Böyle bir durumda, kim çıkar da ' Yaparım' diyebilirdi.

«Söyle bir daha gidecek misin o Rasim denilen karaborsacının, kaçakçının yanma!»

Bacaksız ilk kez duyuyordu bu karaborsacı sözünü. Gözünün önüne kara boyaya dalıp çıkmış bir adam görüntüsü gelivermişti. Gözlerinde kapkara gözlükler vardı Rasim Abi'nin. Dipten doruğa kapkara giysiler içindeydi: Durmadan üsteliyordu babası:

«Bir daha Rasim'i görecek misin?»

Böyle kapkara ziftlere, katranlara batmış bir adam nasıl görülürdü. Eliyle bu korkulu görüntüyü iterek,

«Hayır! Hayır!» diye bağırdı. «Bir daha hiç görmeyeceğim!»

Birden babasına verdiği iki paket sigaranın parasının anımsamıştı. Rasim Abi'ye borcunu ödemeden mi kaçacaktı ondan? Herkes ne derdi sonra! Hele Rasim Abi ne derdi, hapisten çıkınca?

«Borcum... Borcum var... Paralar onun... Sendeki paralar!»

«Veririm ona ben! Sen karışma!»

«Hepsini verme! Benim de param var içinde!»

«Sus! Daha konuşuyor! Parası varmış içinde! Nerden paran oluyormuş senin?»

«Kent'ten yedibuçuk, Malboro'dan beş lira.»

«Hele şuna bakın, şu Bacaksız'a! Nerden öğrendin sen bunları? Bir daha ağzına alacak mısın bu lâfları? Ha? Alacak mısın, Malboro'ları, Kent'leri?»

«Yok, baba, almayacaaam!»

«Söz mü?»

«Söz baba! Ne Kent diyeceğim bir daha, ne de Malboro!»

«Bak hâlâ söylüyor! Bir daha ağzına alacak mısın sen! Al hanım, şu paraları, sakla! Sakın benim verdiğim paraların yanına koyma! Rasim midir, nedir, ortalıkta göründüğü gün, götürüp vereceğim eline! Kendisine de diyeceğim ki, eğer bir daha şu herife sigara sattırdığını duyarsam, eh, ben bilirim ne yapacağımı!»

Bacaksız, işin böylece tatlıya bağlandığına çok sevinmişti. İçinden, 'Yemeğe bir otursak da, babam bu konuyu büsbütün unutsa,' diyordu. Kimbilir, babası da böyle düşünüyordu belki de. Birden ekmek kutusunun kapağını açıp baktı babası,

«Ne yiyeceğiz be!» diye bağırdı, «Bir dilim ekmek yok kutuda! Koş, ekmek al da gel bakkaldan! Yazsın deftere! Babam hafta başında

gelip kapatacak hesabı, de! Beklesin, kaçmıyoruz ya! Koş hadi!»

Bacaksız, koşmuş, elinde ekmekle bakkaldan dönerken arkadaşlarını görmüştü. Karakoldan geliyorlardı. Sıfır numarayla tıraş edilmişti saçları. Polisler bundan sonra, görünce tanıyacaklardı onları. Hele bir daha sigara satarlarken yakalarlarsa, hapise atacaklardı. Kek Ömer'in de saçları gitmişti dibinden.

«Daha ço, ço, ço, ço, ço çocuk var orada,» diyordu.

Evet bütün bu sokağın, öbür sokakların çocukları içerdeydiler. Gazeteciler gelmiş, sıradan resimlerini çekmişlerdi. Tam seksen altı çocuk.

Elli ikisi on yaşından küçüktü. Yarın bütün gazetelerde resimleri çıkacaktı.

Seksek Ali,

«Aptal!» dedi Bacaksız'a. «Sen de sigara satsaydın, senin de resmin çıkardı gazetelerde!»

Bacaksız'm aklı hep Rasim Abi'deydi.

«Rasim Abi'nin de resmini çektiler mi?» diye sordu.

«Neden çekmesinler. Bize bütün sigaraları verip sattıran o. Daha neler yapacaklar ona, neler.»

«Neler yapacaklar?»

«Hapislere atacaklar!»

«Atsınlar!» dedi Seksek Ali, «Hapisanelerin en karanlık yerine atsınlar. Karakolda ne dedi komsere? Ben otuz liradan alıyorum Malboroları, dedi. Bize veriyor kırk liradan. Düşün bi kere, ne kadar kâr etmiş bugüne kadar.»

Bahri, Malboro'yu kırkbeş liradan aldığı halde, gene de gönlü razı olmuyordu onun hapislere atılmasına. Birgün çıkardı hapisten. Çıktığı gün babasına söyler, borcunu da öderdi.

ALTINCI BÖLÜM

Üç gün sonra Fesleğen Sokağı'nın çocukları çeşme başında toplanmışlardı. Hemen hepsinin saçları da bir numarayla traş edilmişti. Havalar sıcak olduğundan, başları üşümüyordu, ama gönülleri pek aydınlık değildi. Ortalarda çoktan beri görünmeyen Kırkyalan Ferit, haminnesinin yanından dönmüştü. Ferit'in babası Salim Derler, Almanya'ya işçi kaçıran bir örgütün adamıydı. Geçenlerde bu örgüt ortaya çıkmış, babası da yakalanmış içeriye atılmıştı. Gazetelerin baş köşesinde resimleri çıkmıştı babasının. Haminnesinden döndüğü gün, Fesleğen Sokağı'nın çocuklarını böyle traşlı görünce dayanamadı,

«Çocuklar,» dedi. «Askere mi gönderiyorlar sizi?»

Yılık Recep,

«Hayır,» dedi. «Bizi kimse göndermiyor. Biz gönüllü gidiyoruz.»

«Yoksa bitlendiniz de Kızılay'ın adamları mı traş etti sizi?»

Seksek Ali,

«Küçükbey, öğrenmek istiyorsan dur söyleyeyim,» dedi. «Rasim Abi'miz bizi sigaradan ka-

zandığı parayla sevabına traş ettirdi. Şimdi anladın mı?»

«Şu sigara kaçakçısı mı?»

«İşte o.»

«Anladım. Size sigara sattırırken, yakaladılar. Dayak da attılar mı size?»

Paytak Yılmaz,

«Dayak atmadılar,» dedi. «Sigara kaçakçılarına dayak atmıyorlar. Uydurma kâğıtlarla işçi kaçıranlara atıyorlar dayağı. Söyle de baban Salim Derler Bey'e, hapisten bir gün çıkarsa, ortalarda görünmesin!»

«Hadi ordan,» dedi Kırkyalan Ferit. «Kime ne zararı olmuş babamın? Dışarı işçi gönderiyorsa, memlekete para giriyor.»

«Haminnen mi söylüyor bunları?»

«Kabak, sen de! Fesleğen Sokağı'nın kabakları!»

«Kırkyalan değiliz biz! Ne söylersek doğrudur!»

«Sizin kılavuzunuz bitirim Rasim değil mi? Sizin başınızı birgün dibinden de kestirir o.»

«Sen kendini düşün, muhallebi çocuğu! Balkabağı!»

«Ben Fesleğen Sokağının kabağı olamam

sizin gibi! Olsam olsam...»

Paytak Yılmaz ekledi gerisini:

«Olsan olsan sokağın hıyarı olursun! Doğrayıp da cacık yapsınlar diye!»

Tam bu sırada bir cip bitiverdi yanlarında. Arabadan atlayan polisler çocukların karşısına dikildiler. Polislerden biri,

«Bizim aslanlar, çeşmebaşı balesi yapıyorlar,» dedi. «Yoksa toplandınız da Rasim Şenpazar'ı mı bekliyorsunuz, sizi satışa çıkarsın diye?»

İkinci polis, parmağıyla çocukların üçünü, dördünü gösterdi.

«Sen. Sen. Sen!.. Sen de gel!»

Sonra Bacaksız'la Ferit'e döndü:

«Siz ikiniz de katılın! Atlayın arabaya bakalım! Başkomser sizleri görmek istiyor. Çabuk olun.»

Gösterilenleri ite kaka doldurmuşlardı arabaya.

Beş dakika sonra karakoldaydılar. Başkomser, masasının başındaydı:

«Demek bu Rasim, içerden çıkar çıkmaz yine başladı mahallede işe?»

«Öyle görünüyor komiser'im,» dedi cipteki polislerden biri.

Başkomser,

«Sen gel bakalım şöyle!» diyerek parmağıyla Kırkyalan Ferit'i çağırdı yanma. «Nedir bu saçlar?» dedi. «Geçen enselenişte kurtarmışsın yakayı, öyle mi?»

«Kurtardım!» dedi Ferit. «Haminnemdeydim ben!»

«Şimdi enselendin, öyle mi? Söyle adın ne senin?»

«Ferit Derler!»

Başkomser hiç düşünmeden tokadı patlattı Ferit'e.

«Bana da Başkomiser Nail derler, anladın mı! Kabadayıları hıyar yer gibi yerim ben, hatır hatır!»

«Ben, ben, hıyar değilim, ben...»

Başkomser kalktı yerinden,

«Daha direniyor! Hüseyin, getir şu makine-

yi! Hıyar değilmiş bu!»

Getirilen traş makinesini aldı eline, alnının ortasından tepesine doğru yürüttü.

«Şimdi sen de kurtulursun hıyarlıktan, kabak olursun, şu omuzdaşların gibi! Gerisini de sen tamamla Hüseyin. Al şu makineyi de... Yok, makineden vazgeçtim, usturayla kazıyacaksın başını. Tam kabak olsun diye!»

«Başüstüne!»

«Al götür musluklara iyice sabunla! İyice sabunla önce başını!»

Onlar çıkarken, başkomiser, Bacaksız'a dönmüştü:

«Sen de geçen traştan kutarmışsın saçları!» dedi.

«Ben evden çıkmam ki... Hep annemin yanında otururum.»

«Demek sen Haminne'ne gitmezsin, öyle mi?»

«Benim haminnem yok ki. Bir annem var. Hiç yalnız bırakmam onu.»

«Aferin! Böyle olacak işte! Bütün gün sokaklarda Kent, Malboro satmazsın değil mi?»

«Öyle şeylerden anlamam.»

«Hadi git sen! Doğru annenin yanına! Çocuk dediğin böyle olur işte!»

Bacaksız, sessizce çıktı karakoldan. Eve doğru yollandı.

Dobişler, Paytaklar, Kekler, Yılıklar, Temeller, hafiften güldüler, ama başkomser bu gülüşün sevgiden olduğunu sanmıştı. Yanındaki memura döndü.

«Arayın bunların üstünü başını!» dedi. «Çok para var mı, sigara var mı, kibrit var mı? Kuşkulandığınız ne varsa, masanın üstüne!»

Üstleri aranırken içeriye Ferit girmişti.

«Hah, böyle olacak işte!» dedi başkomiser. «Pırıl pırıl! Şimdi hıyarlıktan çıkmış, arkadaşların gibi, kabak olmuşsun! Arayın bunun üstünü de!»

Ferit'in üstünü arayan polis, elini cebine sokar sokmaz, bir elli liralık bulup çıkarmıştı, bütün bütün.

«Ne parası bu?» dedi Başkomiser. «Tam bir Malboro parası, öyle mi?»

«Yok, hayır efendim. Şey parası...»

«Söyle, ne parası? Çabuk, Kent mi?»

«Çikolata parası. Haminnem verdi. Çikolata alırsın, demişti.»

«Sen de sermaye olur diye saklıyorsun, haaa? Söyle bakalım adın ne senin?»

«Ferit.»

«Soyadın?»

«Derler.»

«Demek senin soyadındı, bu 'Derler?'Daha önce söyleseydin ya!»

«Söyledim efendim.»

«Öyle mi? Ben de sandım ki kabadayılıktan söylüyorsun. Kaç para eder ki, peşin peşin tokadı yedin. Kabahat ne sende, ne bende. Babanda!»

«Hayır efendim, babamın hiç kabahatı yoktu bu işte. Kabahat hep işçilerde... Babam hep iyilik yapmak için yolladı, onları Almanya'ya.»

«Gene karıştırdın konuyu!»

«Karıştırmadım efendim. Babamın hiç suçu yok. Boşuna yatıyor içerde.»

«Demek soyadını 'Derler' diye aldığı için yatıyor baban?»

«Evet, soyadı onun da 'Derler'. Salim Derler.»

«Ne? Salim Derler mi?»

«Evet, Salim Derler.»

«Haaa! Tanırım onu. Şu ünlü Salim Derler Beyefendi. Gazetelerin baş köşelerine geçtiydi adı. Gurur duyarım bu gibilerin bölgemde barındıklarından. Neyse, gene de boşa gitmiş değil sana attığım tokat. Küpe olur kulağına.»

Arama bitmiş, çocukların üzerlerinde kuşkulu hiçbir şey çıkmamıştı. Bir elli liralık vardı, Ferit'in elli lirası, o kadar. Ferit Derler'e döndü başkomser.

«Al şu elli liranı,» dedi. «Derler ailesinin bir ferdi olarak bu elli lirayı taşıyabileceğine aklım yattı. Koy cebine! Haminnene söyle, bir daha böyle büyük paralar vermesin sana. Çikolatadan bıkar, sigaraya başlarsın sonra. Bunun yirmibeş lirasını berber parası olarak kesmemiz gerekir ya, haydi bu kez karakolun bir armağanı olsun bu traş sana. Seni hıyarlıktan kurtardık, daha ne istiyorsun! Haydi bakalım, sigara satarken yakalandınız mı, cezanız dört kat artar bundan sonra! Yallah!..»

Kek Ömer'in teşekkür edeceği tutmuştu. Hem de 'çok teşekkür' edecekti başkomsere, salıverdiği için. Belki de hiç hoşlanmadığı Kırkyalan Ferit'i kuşa çevirdiği için. Çok teşekkür edecekti, çoook!..

«Ço, ço, ço, ço, ço, ço, ço, ço...»

«Yürü!» dedi başkomser. «Sözünü bir dahaki gelişinde tamamlarsın!»

«Ço, ço, ço, ço, ço, ço, ço...»

«Daha konuşuyor! Çıkın dışarı diyorum size!»

Çocuklar tek sıra olup çıkmışlardı karakoldan. Merdivenleri inerken başlamıştı Paytak Yılmaz:

«Ço, ço, ço, ço, ço, ço...» diye tirencilik oynamaya. «Haydi arkadaşlar Fesleğen Sokağı istasyonuna turfanda kabak götürüyoruz! Vagonlar sıralansın! Sıraya girin çabuk!.. «Ço, ço, ço, ço, ço, ço!..»

Ferit de karışmıştı aralarına. Karışmasın da ne yapsındı. Paytak, omuzlarından sıkınca kavramıştı onu. Kaçmak istese de kaçamazdı ki.

«Haydi arkadaşlar! Hep birden!.. Ço, ço, ço, ço, ço, ço, çoooo!»

«Düüüüt!..»

Fesleğen Sokağını bir uçtan bir uca dolaştıktan sonra çeşme başına yöneldiler. Karamarsık çetesi, başlarında Keriz Arif olduğu halde orada toplanmıştı. İlk bakışta ortalarındaki Rasim Şenpazar göze çarpıyordu. Çocukarın geldiğini görünce çabuk çabuk konuşmaya başlamıştı.

«Benden geçti artık,» diyordu. «Benden geçti bu iş, tamam mı! Neden mi geçti? Damgalandık! İşimi bu Keriz'e bırakıyorum. Bacaksız, az önce, karakoldan gelince, bir şeyler anlattı

bana. Aferin! Uyanık olacaksınız, daha da uyanık tamam mı! Malı aldığım yeri de söyleyeceğim Keriz'e. Utandırmazsınız beni, tamam mı! Zarıma da bakarsınız, yani kollarsınız beni demek istiyorum. Bu Fesleğen Sokağı'nda bir daha görünmek yok, tamam mı! Dadandılar bir kez. Bacaksız'ın da başını beleya sokmayın, tamam mı! Hadi eyvallah!»

Kabaklar tireni, kopmuş geliyordu karşıdan:

«Ço, ço, ço, ço! Ço, ço, ço, ço, ço!»

Bacaksız, sesleri duyunca evden fırlamıştı. İki parmağını ağzına getirmeden, sıkı bir şef düdüğü çaldı:

«Tamam!» dedi. «Buraya kadar! İnsin Kabak'lar!..»

İKİNCİ KİTABIN SONU

Bacaksız'ın Başından Geçenler

Birinci Kitap
BACAKSIZ KAMYON SÜRÜCÜSÜ

İkinci Kitap
BACAKSIZ SİGARA KAÇAKÇISI

Üçüncü Kitap
BACAKSIZ OKULDA

Dördüncü Kitap
BACAKSIZ PARALI ATLET

Beşinci Kitap
BACAKSIZ TATİL KÖYÜNDE

Rıfat Ilgaz

BACAKSIZ
Sigara Kaçakçısı

Ünlü yazarımız Rıfat Ilgaz özellikle ilkokul çağındaki çocukları düşünerek, güldürücü, eğlenceli ve bir okadar da düşündürücü bir dizi çocuk romanı yazdı.

Seçilen olaylar hemen her gün büyük kentlerde rastlanan, inandırıcı aile bağlarını, birey görevlerini, bilinçli bir biçimde yönlendirecek olgulardan düzenlenmiş... Karşılıklı güveni, bağlılığı vurgulayan olumlu, küçük esprte, yapmacıksız serüvenler dizisi...

Bacaksız Kanyon Sürücüsü, Bacaksız Sigara Kaçakçısı, Bacaksız Okulda, Bacaksız Paralı Atlet ve Bacaksız Tatil Köyünde adlı kitaplardan oluşan bu dizide Bacaksız'ın başından geçenleri okudukça daha çok seveceksiniz, aranızda sımsıkı dostluk kuracaksınız.

6.00₺

www.cinaryayincilik.com.tr
cinar@cinaryayincilik.com.tr

ISBN 978-975-348-005-5

9 789753 480055